

Irwina Shaw

ZMAGOSLAUJE PRAVICE

Mike Pilato je z odločno kretajo odpril vrata Viktorjevega gostišča. Nad njim se je lahko zazibala tabla z napisom: »Dobrodošli k zajtrku, soferji.« Na avtomobilski cesti so vzipepetali žarki, ki so se v večernem mraku odbijali od svetilk nad napisom.

«Viktor, je dejal Mike v italijanskem.»

Viktor se je naslonil nad prodajno mizo in bral v časniku članek Waltera Winchela. Pjajzno se je nasmehnil: «Mike, je dejal, eveseli me, da te vidim.»

«Mike je zaloputnil vrata. Tri sto dolarjev, Viktor, je dejal in obstal med podobni, visok kakšnih pet čevljev, ves kočen in trd kakor pesnj. «Tri sto dolarjev mi dolguješ, Viktor, in tako sem nocoj prišel po denar.»

Viktor je skomignil z rameni in spravil časnik z Winchelovim člankom.

«Ze šest mesecev ti pripovedujem, je dejal, da ni pravega posla. Obupno. Pretegnil sem se od dela, na koncu pa...» Spet je skomignil z rameni. «Komaj da se preživljam.»

Mikova lica, zagorela in razbrzdana z gubami, ki sta jih vrezala vanje veter in sonce, so zaradela od krvi, «Viktor, v obraz mi lažeš, je počasi dejal z obupano vstajanjem glasom. «Ze cel šest mesecev mi vselej, kadar je čas za plačanje najemnine, praviš: 'Posel ne uspeva'. In kaj pravim jaz? Pravim ti, 'Ne vzemiraj se, Viktor, v redu, ne vzemiraj se, saj vem, kako je.'»

«Častna beseda, Mike, je skrušeno dejal Viktor, etudi ta mesec ni kaj bolje.»

Mikov obraz je še močnejše zaradel. Jezno si je privihal brke in pri tem pokazal velikanske pesti, skrcene in nabrekle od komaj premagovane, strahotne jeze. «Sest mesecev, Viktor, je dejal Mike, sem ti verjel. Toda zdaj ti ne verjamem več.»

«Mike, je dejal Viktor očitačo.

«Moi prijatelji in sorodniki so me streljali, je dejal Mike. «Imenitno zaslužil, pred tremi leti v raji se zaustavil vasko uru deset avtomobilov, in cigarete prodajal vsem farmarjem od tod do Chicago. Samo s temle avtomotom...» Mike je potresel kratkot debelo ročico na avtomotu, ki je stal pri zidu in pritegovale poglede s lokci ter dva narisanima čenjalca in limono. Mike je pogoltnil silo, težko je dihal in siro e prsi so mu pliala pod plaščem. «Tri sto dolarjev, je vzkliknil. «Sest mesecev in za vsakega petdeset dolarjev! Tole slavo sem postavil zate s svojimi rokami, Viktor. Takrat nisam vedel, kakšen človek si. Samo zaradi tega, ker si italijan, nisi ti verjel. Tri sto dolarjev sem, ali pa se ju tri izseli! Dovolj je! To je bila moja zadnja beseda.»

Viktor je neuprnat nežno zložil časnik in v praznem bob sumenju, «Napak si me razumeš!», je mirno dejal.

«Kaj naj bi napak razumel, je vzkliknil Mike. «Na moji zemlji, si, v moji hiši in dolguješ mi tri sto dolarjev.»

«Nisčas ti ne dogujem, je dejal Viktor in hladno zrl v Mikea. «V tem je bistvo nesoglasja. Vsak mesec sem ti kaj prvega odštel petdeset dolarjev.»

«Viktor, je zasopetal Mike in rože so mu omahnile. «Viktor, kaj govoriš!...»

«Najemino sem ti plačal. In prostim te, ne dolguješ mi nič, Viktor je mirno ročici na aparatu za kuhanje kave. Para je zasumela v tankem, kratkem curku.

Mike je dvignil roko, kakal zagrozil. Potem je odspulil ter odšel iz hiše, ne da bi zaprl za seboj vrata.

koruzni stebli. Pod nogami zemlja. Zamišljeno je otipal brke. Njegova žena Dolores eha ga spet kaj govoriti, kar mu ne postavi hiše. Ne sme se vgnezditi na tvoji zemlji. S slabimi ljudmi se nakopati. Zapomni si, kaj glavo, da Mike bi stavlil razgovora ni pozabila tega novila domosred, brž ko se je zibal po stezi. Vendar rentnik. Poseješ in veš, kaj se bo zgodilo. Iz koruze zra-pravičeno pričakujemo, da ga pa z naravo ni potreb-pati dogovore in dajati v nič ne ovira, ako ne zna brati ali pisati. Mike je odprl vrata svoje hiše in se, ne da

in snel klobuk, utrujeno se sedel na stol v gostinski sobi. Prikazala se je Roza ter mu kriče skočila na kolena: «Očka, očka, nocoj hočem v kino. Očka, pelji me v kino.»

«Mike je odrikl. «Kino si izbij iz glave, je dejal osonno. Roza se je umaknila v kot in ga očitačo gledala.

Kuhinjska vrata so se odprla in Mike je vzdihnil, kajti zagledal je svojo ženo, ki se je bližala in brisala roke v predpasnik. Zaustavila se je pred Mikeom. Bila je polna, majhna in močna kakor vprežni konj, pa premetena, tako da je ni bilo lahko prevarati.

«Viktor ti ni dal denarja, je dejala in si otrla z dlani še zadnje ostanke testa.

«To je jasno kakor dejstvo, da imaš na nogah čevlje. Ni plačal?»

«On...» je glasno začel Mike. Potem je utihnil in nadaljeval s tišjim glasom. «Tako je. Odkrito povedano — ni plačal. Takšna je resnica.»

«Kaj sem ti pravila? je dejala Dolores in Mike se je zdrl. «Tole sem govorila: 'Ne sme se vgnezditi na tvoji zemlji. S slabimi ljudmi se druži.' Je nesrečo nam utegne nakopati. Zapomni si, kaj sem dejala!' Ali sem dejala tako?»

«Da, je nezadovoljno dejal Mike. «Toda zdaj pojdem na sodišče. Tožil bom Viktorja zaradi teh tri sto dolarjev.»

Dolores se je pričela smejati.

«Kaj pa je tako smešnega? je jezno vprašal Mike. «Pravim ti, da bom tožil človeka, ker mi dolguje denar, ti se pa smeješ! Kaj je tako smešnega?»

Dolores se je nehala smejati. «Ali imaš kaj napisane? Nimaš! Ti verjamem njemu, on pa tebi — toda ničesar pismo. Na sodišču boš brez listin izgubil tožbo. Le smejali se ti bodo. In plačati boš moral odvetnike. Mike, pametneje bi bilo, ko bi se brigal za svojo farmo.»

Naslednjega dne je Mike kljub temu odšel v mesto v svečani črni obleki, z mehkim črnim klobukom na glavi in visokih rjavih čevljih na nogah. Na farmo se je vrnil kot poslovni človek, kakršne vidimo v filmih: ves živahen, prežoplen, resen, toda zadovoljen.

«Torej ga je vprašala, Dolores v kuhinji.

«Govoril sem s sodnikom Collinsom. Izpolnil bo vse potrebne listine in mi pismo ne sporoči, kdaj moram pred sodišče, Rosa, ali si bila pridna?»

Dolores je razprostrla roke. «Odvetniki. Težke denarce bova porabila za odvetnike. Pošten denar zaradi nepridiprava. Neki bi morali postaviti napravo, ki bi bruhalo denar.»

«Odvetniki nas ne bodo veljali niti pare.» Mike je s palcem natlačil tobaka v pipo. «Drugace narče imam. Ne potrebujem pomoči. Sam bom zastopal svoje zadeve.»

Prižgal je pipo in pomembno posegnil prvi dim.

Dolores je sedla za mizo nasproti njega in počasi ter s poudarkom dejala: «Ne pozabi, da opravljajo te stvari v angleščini. Razprave so v angleščini.»

«Vem, je dejal Mike. «Jaz imam prav Pravnica je na moji strani. Čemu bi dal odvetniku petdeset ali petinsemdeset dolarjev, da bi prišel do svojega denarja? Odvetnike potrebuje človek je tedaj, če nima prav. Pravica pa je na moji strani. Sam bom odvetnik.»

Na dan razprave se je Mike lepo obrijl, pazljivo oblekel svojo črno obleko, del črni klobuk, globoko na čelo ter se z Dolores zraven sebe odpeljal v mesto na družinskem «Dodgeu» tipa 1933.

Dolores med vožnjo ni spregovorila besede. Usta je odprla šele, ko sta parkirala avtomobil, stopila v sodno postojlo in so Mikeovi čevlji pogumno zaštorikljali po sodniškem marmoru. «Zaljublivo se obnašaj, mu je dejala. Obenem ga je uščela v laket. Mike se ji je nasmehnil, rahlo upognil pleča, podobna jarmu, in snel klobuk. Gosti, sivi lasje so se mršili kakor jeklena volna in Mike jih je pogladil z dlanjo, preden je zgrabil kljuko na vratih sodne dvorane. Ponosen in pomemben nasmeh je podhrtel na njegovem obrazu, medtem ko je sedel zraven žene v prvi vrsti, ter potrpežljivo čakal na pričetek razprave.

«Mike Pilato, je objavil uradnik, gtoži Viktorja Franchija.»

«To sem jaz, je glasno dejal Mike in vstal.

«Prst, je zasikala Dolores. Mike je položil klobuk v ženinoroče ter na prstih stopil do vrat, ki so delila poslušalce od sodnega zbora. Vljudno in s posemahom na obrazu je pridrlj vratca ter napravil prostor Viktorju

in njegovemu odvetniku. Viktor je šel mimo njega s povešenim pogledom. «In kdo zastopa vas, gospod Pilato? je vprašal sodnik, ko so vsi posedli. «Kje je vas odvetnik?»

Mike je vstal in dejal razločno: «Zastopam samega sebe. Odvetnik samega sebe sem.»

«Odvetnika bi morali imeti, je dejal sodnik.

«Ne potrebujem ga, je glasno dejal Mike. «Nikogar ne nameravam prevarati.»

V dvorani je bilo kakšnih štirideset ljudi, ki so se zasmajali, Mike se je obrnil in jih zmeden pogledal. «Sem kaj dejal?»

Sodnik je potrkal s kladivcem in razprava se je pričela.

Viktorjev odvetnik je stopil iz dvorane ljubezno povabil Mikea. «Na vrsti ste, pričajte.»

Mike je zmeden odšel mimo odvetnika do odra za pričanje, ves resen in čist, s temnordečim in zgubanim bikovskim vratom, ki je štrlel iz belega čistega ovratnika in velikimi, umitimi pestmi, katere je dostojno, toda okorno pritiskal k telesu. Stopil je pred Viktorja, se sklanjal k njemu ter mu tiščal v obraz.

«Viktor, je dejal z glasom, ki je odmeval po dvorani. «Govori resnico; ali si mi plačal?»

«Sem, je dejal Viktor. Mike se je še bolj sklonil. «Poglej mi v oči, Viktor, je dejal razločno in potrpežljivo, sin odgovorjaj. Ali si mi plačal?»

Viktor je dvignil glavo in, ne da bi trenil, pogledal Mikea v oči. «Plačal sem ti.»

Mike se mu je še bolj približal s svojim čelom se je skorajda dotikal Viktorjevega. «Glej me naravnost v oči, Viktor.»

Viktor je pogumno zrl v Mikeove oči z razdalje slabega pednja.

«In zdaj, Viktor, je dejal Mike in iz njegovih oči, stisnjenih in oledenelih, je pobližil majhen, siv plamenček, savi si mi plačal?»

Viktor je pričel globlje dihati. «Sem, je dejal.

Mike je odstopil za pol koraka in skoraj omahnil kakor da ga je udaril. Začuden je zrl v oči krivopisnika, kakor bi človek gledal sina, ki je pravkar priznal, da je

njal k njemu ter mu tiščal v obraz.

«Viktor, je dejal z glasom, ki je odmeval po dvorani. «Govori resnico; ali si mi plačal?»

«Sem, je dejal Viktor. Mike se je še bolj sklonil. «Poglej mi v oči, Viktor, je dejal razločno in potrpežljivo, sin odgovorjaj. Ali si mi plačal?»

Viktor je dvignil glavo in, ne da bi trenil, pogledal Mikea v oči. «Plačal sem ti.»

Mike se mu je še bolj približal s svojim čelom se je skorajda dotikal Viktorjevega. «Glej me naravnost v oči, Viktor.»

Viktor je pogumno zrl v Mikeove oči z razdalje slabega pednja.

«In zdaj, Viktor, je dejal Mike in iz njegovih oči, stisnjenih in oledenelih, je pobližil majhen, siv plamenček, savi si mi plačal?»

Viktor je pričel globlje dihati. «Sem, je dejal.

Mike je odstopil za pol koraka in skoraj omahnil kakor da ga je udaril. Začuden je zrl v oči krivopisnika, kakor bi človek gledal sina, ki je pravkar priznal, da je

Zahvala igralke

Za ljubezno pozornost ob gostovanju v tržaškem Slovenskem gledališču se prav pristrčno zahvaljujem dragim rojakinjam in rojakom v Trstu in okolici - Zahvaljujem se tudi vsem svojim sorodnikom v Trstu in Trebach ter vsem Trebencem sploh

Elvira Kraljeva

(Danes bo igralka nastopila še na Kontovelu.)

Pomembno delo v slovenskem prevodu

GEORGES SADOUL ZGODOVINA FILMA

(Založila Cankarjeva založba, Ljubljana)

Ceprav je film danes ti-sta umetniška zvrst, ki je najbolj popularna in čeprav imamo zato v svetovnih jezikih obilico knjig o filmu, pa je tovrstna slovenska literatura precej skromna. Od pomore temu nedostaku in vsem tistim, ki se tako zanimajo, približati tu zgodovino razvoja filmske umetnosti, se je Cankarjeva založba odločila izdati v slovenskem prevodu zgodovino filma, ki jo je napisal francoski strokovnjak Georges Sadoul. Njegovo delo o zgodovini filmske umetnosti velja kot eno najboljših del te vrste v svetovni literaturi in je zato tudi prevedeno v vse jezike sveta. Ko tako poznamo tu Sadoulovo delo že vsi narodi, je bilo prav, da smo tudi v slovenski dobili to knjigo, morda prav ob jubileju te umetnosti. Lanj je namreč poteklo 65 let odkar poznamo film. In zato je tudi prav, da je dobil ta jubilej, ki vendarle ni tako mlad kot si predstavljamo, tudi svoj življenjski.

Knjiga Georgesa Sadoula

je zgodovina filma. Pisec zato v svoji zajetni knjigi obravnava vez razvoj filma od prvih poskusov do najnovjših dni, ko je film s sodelovanjem največjih umetnikov in svetovno znanih režiserjev postal najbolj razširjena zvrst umetnosti. Saj današnja menda ni dežele na svetu, ki ne bi poznala filma. Danes ko je film že prodrl do tistih ljudstev, ki smo jih še včeraj šteli za primitivne in ko začnejo z lastno filmsko umetnostjo nastopati do včeraj še zaostale države Azije in Afrike, je treba vsakogar filmu priznati prvenstveno mesto v vrzgi širokega kroga ljudi, saj je to umetnost, s katero pride vsak dan v stik na milijone ljudi. Zato sodi poznanje razvoja filmske umetnosti, njenega značaja in pomena že k splošni izobrazbi povprečnega človeka. In prav temu naj od pomore slovenska izdaja filmske zgodovine.

To pa seveda ne pomeni, da je ta knjiga namenjena študiju in da predstavlja nekako teoretično osnovo za

študij problemov filma. Ne, knjiga je napisana živo, zanimivo in jasno, da jo bo z užikom prebral vsak, tudi manj izobražen bralec. Je pa seveda kljub temu Sadoulovo pisanje izčrpno, kar velja zlasti za prva obdobja filmske umetnosti. Posebnost slovenske izdaje je še v tem, da ta izdaja dopolnjena. Avtorjevim izvajanjem je prevajalec France Brenk, naš znani filmski strokovnjak, dodal poglavje o zgodovini filmske umetnosti pri nas. Prav to poglavje o zgodovini jugoslovskega filma je še posebno zanimivo, saj nam odkriva stvari, za katere doslej marsikdo ni bil vedel ni.

Sadoulovo pisanje je izpopolnjeno s številnimi ilustracijami. Dodan je tudi seznam najzanimivejših filmov in režiserjev, kar primerno dopolnjuje knjigo. Vsekakor je ta knjiga o filmski umetnosti knjiga, kakršna smo jo dolgo pogrešali pa tudi knjiga, po kateri bodo še dolgo segali vsi tisti, ki bodo hoteli najti odgovor na vprašanja filmske umetnosti.

Obletnice, ki nam veliko pomenijo

Točno pred sto leti je bila ustanovljena „Slavjanska narodna čitalnica“ (29. I. 1861)

Že v revolucionarnem l. 1848 je nastalo „Slavjansko društvo“ - Za čitalnico v Trstu, ki je bila prva na Slovenskem, so pozneje zrasle čitalnice na Opčinah, pri Sv. Ivanu in drugod

Bilo je prav 29. januarja 1861, ko so se številni povabljeni tržaški rodoljubi zbrali v dvorani Hotela grande na Velikem trgu in z velikim navdušenjem sprejeli vsa izvajanja članov pripravljalega odbora ter razglasili ustanovitve „Slavjanske narodne čitalnice“.

Tržaška čitalnica je bila prva med Slovenci, medtem ko so podobna društva imeli že prej drugi slovanski narodi v Avstriji.

Sicer je v Trstu že prej delovalo „Slavjansko društvo“, ki se je ustanovilo v revolucionarnem letu 1848 in mu je bil starosta pesnik Jovan Vesel — Kosec, a ni moglo razviti pravega delovanja. V začetku si je postavilo obširen program, ki je zasledoval politične in kulturne smote. Polagoma se je politični značaj vedno bolj izgubljal in nazadnje je društvo služilo zgolj zabavi meščanske družbe, ki je prihajala k njegovim prireditvam, in to vse do ustanovitve „Slavjanske čitalnice“.

Res je sicer, da so bile takrat politične razmere take, da je bilo zelo otežkočeno, če ne kar nemogoče, delovanje katerega koli društva, ki ni bilo nemško, in ki je pripadniki kazalo svoj narodni značaj. In to kljub zagotovilom ustave, ki jo je razglasil mladi cesar Franc Jožef I. marca 1849.

«Vsi narodi imajo enake pravice in vsak narod nerazločno pravico, svojo narodnost in jezik

varovati in omikovati.» Tri leta pozneje je bila ustava odpravljena in nadomestil jo je — Bachov absolutizem. Šele napet mednarodni položaj je prisilil cesarja, da je 20. oktobra 1860 izdal novo ustavo, ki je vsebovala tudi naslednji člen:

«Konečno izrečem. Svojo terdno voljo, da povod, kjer gre za razločne jezike in narodne zadeve, nikakor ne bom pripustil, da bi se narodom kje kakoršna stiska delala, in da se bom na vsa moč zoperstavil vsaceemu početju, kvejo kakorkoli žali pravice jezika in narodnih zadev.»

V takem vzdušju se torej ne smemo čuditi, če so bili rodoljubi navdušeni za novo društvo in so nadvse vestno izpolnjevali vsako nalogo, ki jim je bila naložena.

Tržaška čitalnica pa vendar ni bila popolnoma podobna čitalnicam, ki so začele delovati kmalu zatem po raznih slovanskih krajih. Predvsem ni bilo samo slovensko društvo, saj je že iz imena samega očito, da je slovenska, ker so bili v njej vključeni razen Slovencev še pripadniki drugih slovanskih narodov: Hrvači, Srbi, Čehi, Poljaki.

V prvih letih Čitalnica pravzaprav ni imela predsednika, vsaj ne stalnega. Na ustanovnem obnem zboru so izbrali 18-članski odbor, od katerih so četvor-

nice domačega govora v slovni in konverzaciji. Budilo so smisel za slovensko čtivo, bile so predavalske in posvetovalne političnih voditeljev, a tudi nacionalne vabnice. Fimeja družnost, ki se je pojavila v njih, je potegnila nekatero gospoko družino v slovenski krog, v krog naroda, ki je s tem prenehal obstajati iz samih kmetov. Doba čitalnic je otroška doba brstenja in čnetja.

Naše ljudstvo na Tržaškem je bilo do takrat brez posebnih stremeljnij in skoro brez narodne zavestnosti. Kako naj bi tak našel v sebi moč, da bi se sam vzdignil? Od nekaj je bil gospodarsko odvisen od tujece, ki so izrabljali njegovo delo in so zato imeli vse interes, da se naš človek ne osamosvoji. Zaradi tega, seveda, se ne smemo čuditi, če tujec ni prav nič stori za to, da bi našemu človeku pomagal, kvečemu je sicer ni bil pripravljen. Na Tržaškem so kmalu po ustanovitvi „Slavjanske čitalnice“, ki je zbirala okrog sebe izvečne izobražence nastajale tudi drugod v predmetu, v bližnji in bolj oddaljeni okolici čitalnice: na

preporoda, pozavestno čutilo, da je njegova moč v združevanju. Zato so se množila najrazličnejša izobraževalna društva v Trstu samem, zlasti v tistih delih, kjer je bilo slovenskega življa več. Ta društva so služila, seveda, tudi za zabavo, bila so shajališča za narodno zavedne mladine, a tudi že zreli možje so čutili potrebo po izobrazbi, po napredu.

Izobraženci pa so našli smisel in pomen v teh družnih tudi v tem, ker so spoznali potrebo približati se delovnemu in neukemu človeku, da so pri tem spoznavali njegovo dušo, njegove potrebe in so pri tem čutili dolžnost, nuditi preprostem, kmetuemu ali delavskemu človeku nekaj tistega, kar so si pridobili v šolah in so tako vračali dolg tistemu sloju, iz katerega so izšli.

Na Tržaškem so kmalu po ustanovitvi „Slavjanske čitalnice“, ki je zbirala okrog sebe izvečne izobražence nastajale tudi drugod v predmetu, v bližnji in bolj oddaljeni okolici čitalnice: na

Opčinah, pri Sv. Ivanu, v Skednju itd., ki so lepo uspevale kot prave učilnice za ljudstvo in so ga zbirale k raznim kulturnim prireditvam v manjšem obsegu.

Vse to prebujanje in delovanje pa nikakor ni šlo v račun takim, ki so vedno imeli slovenskega človeka za bitje, ki ni zrelo za izobrazbo in kulturno izživljanje.

Značilen je dogodek ob otvoritvi rojanske čitalnice 12. julija 1868. K slovensosti so prišli od vseh krajev. A ko so se vračali tisti od Sv. Ivana, iz Lonjerja in z Vrdele, skozi mesto peš, so veselo prepevali slovenske pesmi. Pod oboki palače Chiozza pa so stali mladi mestni pohajči, nestrpnji in sovražno razpoloženi gidalinčki, ki so brž pokazali svojo sovražnost proti njim. Najprej so se oglašali s t. raznimi vzkliki, a nekateri so se tudi jezi pripravljeni na dejanski napad. Pa so se uredali. Veseli slovenski fantje so se kar mimo grede iznebili nadležnih vsiljivcev. Kot bi mignil so se ti petelinčki znašli v cestnem

prahu, vsi osramočeni so se pobirali, se čistili, pri tem pa žugali in obetali maščevanje. Drugi dan so prežali na delavce, ki so se vračali iz mesta domov. Naklep so preprečili vojaki okoliškega bataljona, ki ga je oblast v ta namen poslala tja. Bilo je v spopadu nekaj ranjenih in celo dva mrtva. A posledico je nosil okoliški bataljon: razpustili so ga.

Lahko trdimo, da so čitalnice v tistem času mnogo prispevale za napredek slovenske kulture, zlasti v Trstu, in si brez njih ni moglo misliti narodno prebuditive slovenskih množic.

S. A.

Prejeli smo

Perspektive. Mesečnik za kulturo 1. družbeno vprašanja. Izdaja Državna založba Slovenije. Leto I. Januar 1960-61. Ljubljana.

Lingua nostra. Vol. XXI, Fasc. 4. Decembre 1960. Sansoni Firenze

Knjižne zbirke Cankarjeve založbe za l. 1961

Tudi letos bo Cankarjeva založba izdajala svoje knjižne zbirke: Svetovni romani, Sodobni roman, Bios in Novo ljudsko knjižnico. Objavljamo kratak prikaz prvih dveh zbirk, ostali dve zbirki pa bomo prikazali prihodnjič. Vse knjige ima že kar kmalu po izidu na razpolago tudi Tržaška knjigarna v Trstu. Kdor želi, se lahko tudi v knjigarni na posamezne knjižne zbirke naroči.

SODOBNI ROMAN

PREMCAND: Godan

Premcand, s pravim imenom Dhanpat Rai, je najbolj priljubljeni in najbolj brani indijski pisatelj. Imenujejo ga tudi indijskega Gorkga, Roman e Godana je pisateljevo zadnje najdaljše delo. V tej knjigi je skušal avtor poleg kmetiča Horija in njegovega boja za življenje orisati tudi srednji in meščanski sloj ter tako razgrniti pred bralec kar najširšo podobo današnje oz. popretnke Indije, kar mu je tudi v celoti uspelo.

ENZO BETTIZZA: Tržaška prikazen

V tem romanu je umetniško izredno dognano popisana mladost Daniela Solospina, edinega sina tržaške patricijske hiše, ki ga zanese vojna v Rusijo, kjer se udeležil revolucije, in po drugi strani talentata in domnevne avstrijskega ndvojdu Ferdinanda in njegovega leta 1913 na poti iz Miramara v Trst. Roman je brezobzirna psihološka analiza tržaškega irenditizma in iz njega izviraajoče sovražništvo. To delo je ob svojem izidu predvsem razburilo tržaške intelektualne kroge.

LOUIS GUILLOUX: Črna kri

Mogočni, a mračni roman «Črna kri» je prinesel francoskemu avtorju Guillouxu svetovno slavo. Roman pomeni satiro na provincialno družbo leta 1917, obožbo in obsojbo meščanstva. Med vsemi njegovimi figurami je zlasti ostra zarisana profesor Marlin, razočaran mlazantrop ki se zaveda, da ni izhoda iz nemogoče urejene, korumpirane meščanske družbe, v katero je ulet in iz katere ga lahko reši samo prostovoljna smrt.

JAMES GOULD COZZENS: V oblasti ljubezni

Pisatelj je v tem romanu opisal ameriško podeželje. Glavni junak Arthur Winner, splošno znan in cenjen zaradi svoje preudarnosti in neoporečnosti, postane hočeš nočeš priča fatalnih slabosti človeške narave: pijanstva, prešustva, hysterije, posilstva, goljufije. Vsi iščejo nasveta in pomoči pri Winnerju, ki edini, tako se zdi, kljubuje s hladno glavjo viharju različnih emocij. Nazadnje pa se izkaže, da tudi on ni izvezt, da stoji tudi on sredi večnega boja med razumom in čus'vom. Ogojfulaj je svojega prijatelja in mu zapeljal ženo. Poslej bo moral živeti z lažjo, ki jo prezira.

SVETOVNI ROMAN

ITALO SVEVO: Zeno Cosini

Roman se dogaja v Trstu in vsebuje življenjsko izpoved človeka, čigar zapletena in iz globine opozovana usoda nos v marsičem spominja samega pisatelja, tržaškega industrialca, Roman preveva zdrava ironija in humor.

A. I. KUPRIN: Jama

V tem romanu nam je veliki ruski kritični realist A. I. Kuprin naslikal grozljivo podobo prostitucije v vseh njenih odtenkih in nadrobnostih: režim v hišah raznih kategorij, usode posameznih doklet, položaj odsuluznih deklet itd.

GEORGE ELIOT: Mlin na Flossi

Klasični angleški roman angleške pisateljice Mary Ann Evans (George Eliot je psevdonim) se dogaja na deželi, ob mirnem toku reke Floss in ob klopontanju idiličnega mlina. Vsebina pa ni idilična, v nji se zlasti razpletajo konflikti med bratom in sestro, ki imata zelo različna značaja «Mlin na Flossi» je pripovedna mojstrovina in hkrati kos avtobiografije pisateljice.

GRIMMELSHAUSEN: Simplicius Simplicissimus

Roman «Simplicius Simplicissimus» je najpomembnejše prozno delo nemškega baroka. Tema tega romana je zgodba o nativnem Simplicissimu, ki kot vojak, puštolovec in nazadnje kot samotni puščavnik doživlja Tridesetletno vojno in njene strahote. Ta roman sodi med standardna dela ne le nemške, namreč tudi evropske pripovedne literature.

Tržačan violinist Franco Gulli, ki bo v petek igral na simfoničnem koncertu RAI (nacionalni program). Pod vodstvom dirigenta Rossija bo skupno z Brunom Giuranno (viola) s turinskim simfoničnim orkestrom RAI izvajal Mozarta

Dolga veriga nepojasnjenih zločinov na Siciliji

MAFIJA • GLAVNI GOSPODAR • STRAH IN TREPET • VEDRI IN OBLAČI

Kralj Vittorio Emanuele II ni bil iz kraljeve rodbine?

V enem letu 7700 zločinov - Oblasti ji ne morejo do živega, ker ima veze na visokih mestih

V zadnjih mesecih je črna kronika zopet zabeležila številne zločine v Siciliji, ki so ostali do sedaj nereseni in ki se bodo po vsej verjetnosti pridružili številnim drugim zločinom, ki iz dneva v dan napolnjujejo tamkajšnje kroniko. Policijske oblasti dostikrat tudi vedo, ali pa vsaj sumijo, kdo naj bi bil zločinec, vendar ne morejo nikoli priti do konkretnih obtežilnih podatkov da bi ga lahko spravili za rešetke. In tako ostajajo ti zločini nereseni ter vplijejo po pravni kazni. To je samo ena stran tega težkega problema, ki ga oblasti na Siciliji skušajo sicer rešiti, vendar mu zaradi objektivnih pogojev niso kos. Tako je danes Sicilija verjetno najbolj okrvavljena dežela v Evropi, saj je tu veliko zločinov, katerih vzrok so masčevanje, onečaščenje, krvno masčevanje in tako dalje. Javnost je preplašena in razburjena. Bodo mogle tamkajšnje policijske oblasti rešiti ta problem? Statističnih podatkov o številu zločinov na Siciliji ni, vsaj kar se tiče zadnjih let; so pa podatki do leta 1955, ki govorijo, da je bilo samo v letu 1955 izvršenih na Siciliji 7.700 zločinov, od katerih 5.000 je ostalo neresenih ter se ne ve, kdo jih je izvršil. To je zadnji uradni podatek. Od tedaj dalje je baje dobil državni pravdnik «od zgoraj» namig, naj ne objavlja več takšnih vesti, ki so za Sicilijo, kot tudi za vso Italijo, zelo nevarne.

Kljub pomanjkanju uradnih podatkov pa se položaj na Siciliji, vsaj kar se tiče zločinov, ni prav nič izboljšal. Glavno besedo pri teh zločinih ima mafija ki je v bistvu glavni gospodar v tej deželi. Kaj je pravzaprav ta «mafija», o kateri se toliko govori ne samo v Siciliji in Italiji, temveč tudi drugod po svetu? «Mafija se je prvič pojavila na Siciliji pred nekaj stoletji, in sicer kot organizacija, ki je branila interese kmetov proti nasilstvu raznih razbojniških tolp, ki so tedaj pustošile sicilisko zemljo. Bila je v nekem smislu pravi predstavnik zakona in glavne oblasti. Glavni zakoni mafije so bili lojalnost in čast, zaradi česar je nosila tudi ime «častna družba», ki ga nosi še danes, toda prav gotovo s mnogo manjšo pravico. S časom se je položaj mafije tako utrdir, da je imela glavno besedo v vseh sporih in nihče se ni smel upreti njenim odločbam. Bila je torej ustanova, ki je branila uboge in ščitila njihove interese. K mafiji so pristopili tedaj razni plemiči, intelektualci, in bogati meščani, ki so postali tudi voditelji posameznih skupin mafije. Člani mafije so bili tudi med Garibaldinci, ki so osvobodili Italijo. S tem pa so si seveda člani mafije pridobili tolikšen ugled in takšno moč, da jim ni bilo nihče drugi več kos. Postali so pravi gospodarji Sicilije, ker so lahko delali, kar so hoteli. Od tega časa dalje lahko

Seveda ni nikoli vodja mafije tisti, ki bi si umazal roke s kakršnim koli zločinom, temveč je naloga njegovih podrejenih, da opravijo zadevo tako, da ostane za vedno neresena. Vodje imajo vedno odlični alibi in tudi če ga nimajo, se ne našel vedno kot, ki bi dal zanje roko v ogenj. Lokalne policijske oblasti poznajo poimensko skoraj vse člane mafije in vendar jim ni uspelo skoraj nikoli dobiti v roke konkretnih podatkov o njihovi zločinski dejavnosti. In če se je kdo vendarle upal tako daleč, da je, ne samo obtožil člana mafije, temveč ga je pripeljal tudi pred sodišče, potem je pač moral računati s tem, da ga

Taki prizori se na Siciliji ponavljajo že mnogo let

in isti teror vlada tudi v zasebnem življenju. Policijske oblasti so proti temu brez moči. Marsikateri vesten uslužbenec je bil že na tem, da do roka na tega, ali onega zločinca. Toda v zadnjem trenutku se je že obrnilo tako, da je bil uslužbenec premešen, ali pa je dobil od zgoraj namig, naj se za zadevo nič vedne ne zanima, če mu je kaj za življenje. Naš članek je vse prekratk, da bi lahko zajel problem, ki ni samo zanimiv, temveč postaja iz dneva v dan bolj zaskrbljujoč. Je pa to problem, ki bi zahteval od odgovornih oblasti še mnogo več paznje od raznih «zelenih» ali «rožnatih» baletov, kot tudi od drugih skandalov.

Pred 30 leti je Rinaldo Gallivaggi, ki je imel le-karno v Luzernu, dognal precej prahu z zgodbo svoje matere. Dejal je, da italijanski kralj Vittorio Emanuele III ni bil sin kralja Umberto I. in kraljica Margerite, pač pa sad ljubezni italijanskega pesnika Carluccija in neke dvorne dame. Gallivaggi je pripravil dolgo dokumentacijo v potrdilo svojih trditve. Ta zadeva je zdaj spet na dnevnem redu, ker je neki odvjetnik iz Genove sporočil, da je zaključil svoja poizvedovanja in prišel do zaključkov, ki imajo zgodovinski pomen. Ta odvjetnik trdi, da mnoga dejstva potrjujejo domnevo, da je bil zamenjan otrok kraljice Margerite, ki je porodila hčerko, s fantom, da bi rešili Savojsko dinastijo. Leta 1869, in sicer novembra meseca, so v Neaplju več dni nestrpno pričakovali, da bo kraljica Margerita porodila novorojenčka. Porod je bil težak in je bil potreben kirurški poseg, vsled katerega kraljica ni mogla več roditi. Za obstoj Savojske dinastije je bilo torej nujno poseg, da se rodi sin, Gallivaggi in drugi, ki ga potrjujejo, pa trdijo, da je kraljica porodila hčerko. Na dvoru je nastal preplah in v veliki tajnosti so odnesli punčko ter prinesli na njeno mesto fantka, ki naj bi bil sad ljubezni grofice Adele Luboznetti in pesnika Carluccija. Sele nato je bil izdan ukaz za izstrelitev 121 savt, ki so oznanile italijanskemu ljudstvu, da se je rodil prestolonaslednik. Deklica so nemudoma iz Neaplja preselili v kraljevski grad v Turinu, kjer je pa ostala malo časa. Po dveh mesecih so jo preselili v grad v Mozate ter jo izročili v varstvo banonici Ernesti Garbani. Na angrijskem uradu je bila vpisana kot hčerka neznanca in je dobila ime Giuseppa. Leta 1886 se je Giuseppa poročila s 22-letnim Francescom Gallivaggiem in se nato preselila v Švic. Čeprav je bil njen mož iz revne družine, je zapustil svoj poklic in sta žvela udobno življenje v krasni vili. Od kod sta dobivala sredstva za tako življenje brez svojih zaslužkov? Gallivaggi pravi, da ima dokaze, da sta njegova mati in oče dobivala vsak mesec nakazilo za 10.000 tedanjih frankov, kar bi pomenilo v današnji valutni nad poldrugim milijon lir. To bančno nakazilo je vsak mesec dvignil v banki in Luzernu kaplan Carena, ki ga je redno izročil Giuseppi. To podporo je dobivala redno vsak mesec več kot 30 let. Gallivaggi tudi pripominja, da je po ljudskem pripovedovanju kraljica Margerita večkrat prišla v Luzern in se srečala s svojo hčerko, kateri je posvečala veliko pozornost, čeprav ji ni nikdar povedala resnice o njenem rojstvu. Leta 1926 je kraljica Margerita umrla, kralj Vittorio Emanuele III pa se pogrebu ni udeležil, kar je bilo zelo značilno. Kmalu bilo zelo znano, da Gallivaggi je umrla tudi Giuseppa in vsa zadeva bi zamrla, če se nato ne bi zgodila nekaj sumljivega. Dva meseca po smrti Gallivaggijeve, in sicer 7. a-

Pravijo, da je bila Giuseppa za zelo podobna kraljici Margeriti

prila 1927, je nekdo s kiro ubil kaplana Carena na njegovem domu. Pravijo pa, da je Carena svojo smrtjo zaplajal k hovniku De Viti, da sta napadla dva neznanca, sta zahtevala od njega, da je tudi, kje ima skrit denar za Gallivaggijeve. De Viti je res našel v dvorcu dnu nekega predala 450.000 francov. Leta 1930 pa so našli mrtvega v svojem domu tudi tega hovnika, ki ga je nekdo ustrelil s pistolo. Gallivaggi trdi, da je nekdo izbrisal vsako sled o pravih njegovih mater in prečeh italijanskega kralja. Če bi v Italiji še obstajala kraljevina, bi ta zadeva imela večjo važnost, saj pa se tiče le družin Savojske in Gallivaggi.

GRAFOLOG ODGOVARJA

MIRA: — Vaša ukrepanja naj vodi trezen premislek, pa čeprav se tiče stvari, za katere mislite, da niso zelo

Prosim, da ljudi mam kaj

važne niti za Vas, niti za Vašo okolico. Načrti, katere ste imeli za precej aktualne so naleteli na ovire, katere je postavila višja sila. Ne obupajte zaradi trenutne situacije, kajti sčasoma se bo obrnilo v Vašo korist. Pazite na svoje zdravje, kajti velike izpremembe temperature so vam posebno nevarne. Da se obvarujete zimske nevarnosti, je potrebno poleti domovanje nekaj tednov od morju.

LIZIKA: — Nepričakovana srečanja vam bodo nudila izpolnitve želja, katere že dolgo časa nosite v sebi.

Kaj bi si mislili o me

Ne bodite pa pri vsem tem navni, to se pravi vedite, da ni vse zlato, kar se sveti ter da so sence tudi tam, kjer sije sonce! Površna čustva morajo sčasoma postati globlja ter naj bodo usmerjena točno določeni osebi ali dejavnosti. Vaša dejavnost vam jo v kratkem prinesla otipljiv uspeh, ostanite pa pri poklicnem delu kot do sedaj. Prejeta darila upoštevajte v celoti, pa čeprav denarno niso ne vem kako draga.

NADA: — Zdravstveno se počutite še kar v redu, vsled česar je tudi Vaše psihično stanje polno harmonije.

Lamotkar se ukvarjam s karkoli

nije. Slednja pa ne sme takoj izginiti in na njeno mesto naj ne stopi depresija, čim začutite v delovanju svojega telesa kakšno nepravilnost ali manjšo bolečino. Po naravi ste trdni in to še bolj kakor si mislite sami, zaradi tega je v tej smeri vaš strah odveč. Družinske težave naj ne vplivajo premočno na Vas, prav obratno, poskušajte biti činitelj, kateri jih bo spravil na minimum.

SLAVO: — Sentimentalne avanture naj ne bodo cilj Vašega napredovanja. Postanite resnejši pri izvajanju

V pričakovani stvari

nju dolžnosti, katere naj imajo dalekosežne posledice. Razgovori so sicer lepa stvar, vendar moramo ob vsaki izgovorjeni besedi ali dani obljubi paziti, če smo res v stanju tisto, kar smo izjavili, tudi dokazati. Vaša miselnost na tem ali oni osebi ne smejo biti neutemeljena. Pri neuspeh ne zahtevajte, da bodo vsi sočustvovali z Vami, posebno se oni, kateri so Vas pred nepremišljenim korakom svarili.

NEZNI INŠPEKTOR: — Vaša upanja in načrti se bodo kmalu uresničili, le pozorni morate biti na svojo

rešiti lista vije v

okolico, katera vam bo nudila lepo možnost napredka. Ne pustite se voditi samo s strani simpatije; sodelovati mora v enaki meri tudi razum. Čustvenost namreč ni vedno na mestu, posebno še pri osebi vaših nagljenj. Zatorej pozor pred slučajnimi srečanji!

PRIMORKA: — Pojdite po začrtani poti, katera mora biti pozitivna ter se ne ozirajte kaj poreko ljudje.

Kepo bi vas prosile da

kateri vam niso naklonjeni, pa čeprav bi za nekatero dali skoraj roko v ogenj, da vam želijo samo dobro. Obiske ali srečanja ne sodite samo po tem, če imajo kakšno materialno vrednost; tudi moralni nauk ali dobronamerno opozorilo je velike važnosti, saj na pravilnem mestu in času pomeni dostikrat več kakor denar.

VIHARNA NOC: — «Gorje mu, kdor v nesreči biva sam...» so kar pravilne besede, katere označujejo zelo

Gorje, mu bodou.

dobro duševno stanje. Vendar so, če smemo tako reči, Vaša leta zadosten porok da vam bo mogoče uspešno prebroditi negativne posledice, katere je zarezal v Vašo podzavest negativni dogodek še pred nedavnim. V bodoče se izogibajte visoko zvenecih obljub, pa naj pridejo od koderkoli!

CVETOCI BEZEG: — Kdor počiva na dobljenih ali priborjenih lovorikah in ne stori novih naporov

Bonua se večih

za svoji napredek, je podoben srebrnemu kelihu, kateri je padei v jezero usode in tam tudi obležal. Po nekaj letih pa bo izgini tudi njegov sijaj... Le redno in načrtno vsakodnevno delo nam bo pomagalo obdržati tisto kar je imamo in nam prineslo novih sadov.

CISTO SRCE: — Ko korakamo skozi življenje ni važno, da smo mi sami zadovoljni in se ne brigamo za tegobe drugih. Lepo in toplo doživeti je tudi pomoč bližnjemu, pa čeprav za ceno trenutne izgube, katero si ne želimo od njega kdaj koli pozneje nadoknaditi. Poizkusite pa delati dobra dela, ne da bi tisti kateremu so namenjena vedel, da prihajajo od Vas.

Po obračunu

rečemo, je postala mafija to, kar je tudi danes — to je ogromna organizacija ljudi, ki si z nasilstvom in zločini utrjujejo svoj položaj in bogastvo. Danes imajo člani mafije glavno besedo tudi v politiki. Mafija je tista, ki lahko zagotovi uspeh temu ali onemu političnemu eksponentu in ta je seveda dolžan, da se ji za pomoč oddolži s tem, da ji zagotovi protekcijo iz Rima. Ta položaj je privedel tako daleč, da je mafija danes tista, ki nadzoruje sprejem delovne sile, ki sklepajo ali pa preklicujejo zemljiške pogodbe, ki vodi sejme in urejuje ter vodi celotno življenje vasi, pa tudi mest. Življenje člana mafije gre po zakonih, ki se prenašajo od očeta na sina, in ki jih člani mafije spoštujejo bolj kot državne zakone. Predvsem mora vsak član mafije, prisedi, da ne bo nikoli izdal svojih tovaršev, pa četudi bi ga hoteli k temu prisiliti. Kdor pa vendarle izda, tega vsi prezirajo in prcv gotovo ne poteče dolgo, da se mu mafija maščuje s tem, da ga ubije. Člani se med seboj branijo ter si pomagajo, kadar je kdo v sili in potrebi. Če kdo izmed mafije pade v zasečo, ali pa je kakor koli izdan, potem je dolžnost drugih, da ga maščujejo. Ko je masčevanje izvršeno, ne bo nikogar, ki bi hotel izdati zločinca. Pa tudi naj padeni, če je še pri življenju. I. bo povedal imena svojih napadalcev, ker ve, kdaj bi spravi s tem v nevarnost življenje vseh svojih dragin. Po drugi svetovni vojni so vrste mafije pomnožili številni gangsterji in zločinci italijanskega porekla, ki so jih ameriške oblasti izgnale in ki so dolga leta osedeli v različnih ameriških zaporih. Ti so se vrnili v svoje rodne kraje in tam naučili domačine še tega, kar sami niso znali. Po mnenju znanstvenikov, ki se ukvarjajo s tem problemom, obstajajo danes tri vrste mafije: tako imenovana psihološka ali moralna mafija, ki je izraz individualističnega občutka ter želje po nadkrlju; mafija ki se ukvarja s politiko in ki jo vodijo ljudje brez časti in ponosa, in končno še mafija, ki se ukvarja le z zločini in v katero so vključeni vsi bivši gangsterji in zločinci, ki so se vrnili iz Amerike v svojo domovino.

maščevalna roka mafije prej ali slej doseže. Strel iz «lupare» in nevarni nasprotnik je bil odstranjen! Da nam bo delo mafije še nekoliko bolj razumljivo, naj navedemo še nekaj stavkov: v Termini Imerese je mafija v zadnjem času ubila 31 oseb, v Partinicu 18, v Petralii 21, v Montepesce 23, v Piana degli Albanesi 18, v pokrajini Trapani 26 itd. Žrtve teh zločinov so bili vedno ljudje, ki so se po mnenju mafije pregrešili

Zastavljalnica v Trstu ustanovljena leta 1631

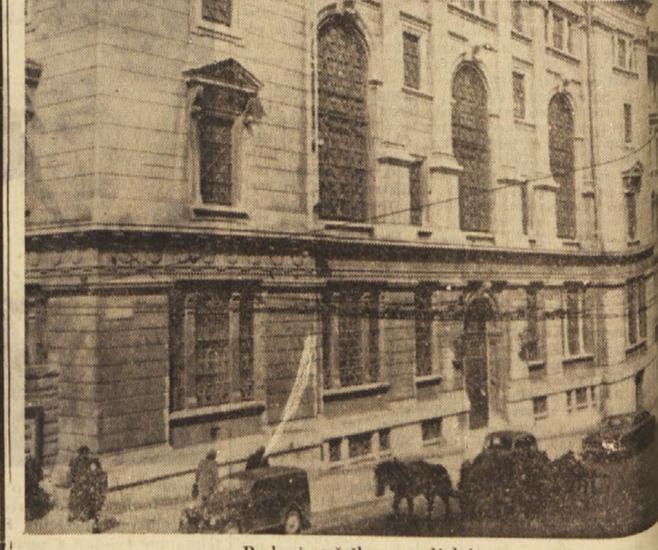

Veljaven od 29. januarja do 4. februarja

- OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V poklicnem delu so vam zvezde še vedno naklonjene in lahko dosežete lepe uspehe. Tudi v srčnih zadevah se vam obeta nekaj novega in prijetnega. Sporazum z drago osebo in načrti za prihodnost. Srečni dnevi: četrtek in sobota. Pismo. BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Lepe perspektive v srčnih zadevah, toda ne za vso. Trma je sovražnik ljubezni. V poklicnem delu boste lahko dosegli lep uspeh in uresničili svoj načrt, če boste upoštevali nasvet dobrih prijateljev. Izredna priročnost in prijetno potovanje. DVOJKA (od 21. 5. do 22. 6.) Kljub diskusijam zaradi malenkostnih zadev se boste dobro razumeli z drago osebo in preželi v njo nekaj prijetnih večerov. V poklicnem delu prijetna presenečenja ter nove izkušnje, ki vam bodo zelo koristilo. Neugodi dan petek. RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Izredne priložnosti za zabavo in prijetno razvedrilje v vasei družbi, spoznali boste nove osebe ki vam bodo lahko še pomagale do večjega uspeha v poklicnem delu. Uresničili boste svoje načrte, če se boste krepko lotili dela. Pismo. LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Vabil vas bodo na zabavo, ki pa vas ne bo mikala in boste rajše v manjši, toda prijetnejši družbi. Notranje zadovoljstvo in intimno zadovolženje. Mirno poklicno delo. Naj vas ne razburja, kar se dogaja izven vašega delokroga. DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Dogodki in srečanja, ki bodo vzbudili vašo pozornost in prijetno vzemirili vašo srca. Po kratkem vztrajju in slabem razpoloženju se boste vneto lotili dela in dosegli zaviljive uspehe. Vseh vabil na zabavo ne boste mogli sprejeti. TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Če si hočete pridobiti simpatijo osebe, ki vam je zelo pri srcu, morate biti nekoli-ko drzni in odločni. Ugodne razmere, da boste lahko dosegli konkretne uspehe v poklicnem delu. Poslovno potovanje. Srečni dnevi: torek in sobota. SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Ne smete vztrajati preveč na svojem stališču, da ne bo prišlo do neljubih prepričev z drago osebo. Kljub dobri volji ne boste dosegli otipljivih uspehov v poklicnem delu. Zaradi tega opustite tvegane pobude. STRELEC (od 23. 11. do 22. 12.) V ali nespornimi, ki jih ne boste mogli razčistiti. Prijetni obiski in novosti, ki vas bodo spravili v dobro voljo. V poklicnem delu zastoj. Pripravite načrte za prihodnje mesece. Pismo in zanimivi razgovori. Srečni dnevi: ponedeljek in sobota. KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Zadevah bo slo vse po vaših željah in boste navdušeni zaradi doseglih uspehov. V poslovnih zadevah pazite na nasprotnike, ki bi vam radi škodovali. Možnost spora z neko osebo v družini. Obisk in pismo. Srečni dan sobota. VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ljubezni boste imeli teden precej sreče in lepe priložnosti. Tudi v poklicnem delu vam bodo zvezde naklonjene. Dobili boste važna sporočila. Hramonija v družini, čeprav boste naleteli na male finančne težave. Izlet. Srečni dan sobota. RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Simpatično srečanje, ki bo dalo povod za tesnejše stike. Srce bo vztrepetalo. V poklicnem delu ne smete zavdati svojim delovnim varnostem, če vam ne bo šlo tako gladko, kakor vam jim. Previdno na vožnji. Srečni dan torek.

je zelo živo. Nabralo se je precej takih, ki so prišli, da bi kupili kak kos, ki ga bodo postavili na dražbo. In res, tam na mizi je kar precej vsake vrste predmetov, ki marsikoga mikajo, zlasti zato, ker so tako poceni: radijski aparati vseh velikosti in oblik, «žepni» in večji, gramofoni, magnetofoni, sesalci za prah, električne in plinske pečice, šivalni in pisalni stroji, fotografski aparati, dve siliki, nekaj navadnih zapeljivih ur in budilnik mnogo kosov raznih oblačil: plašče vseh barv, moških in ženskih, blago za obleko, oboje, preproge. Pa še precej drugega. «Radijski aparat na tranzistorje - 15.000!» «15.100!» «V prvo... drugo... 15.200!» V prvo, drugo in - tretje! «Zapestna moška ura, 15 rubinov - 800 lir!» «850!» V prvo, drugo in - tretje! «Odeja za dve postelji - 3.000 lir! V prvo!» «3.100!» «3.200!» V prvo, drugo...» «3.200!» V prvo, drugo in - tretje! In tako gre, dokler ni vse prodano. Posojila proti zastavi premičnih ali nepremičnih so poznali že v davnih časih. Dolžnik z zastavljenim predmetom, ki je vselej vreden kot posojilo, jamči upniku, da bo posojeni nem čas in v dogovorjenih pogoji. Po navdi so zasebni upniki grdo izkoristili stisko revežev in so jim zaračunavali velike obresti. Ravnali so z reveži tako neumisljeno, da so marsikateroga spravili na beraško palico. Te vrste odiranje je bilo že tako razširjeno, da je bila oblast prisiljena nekaj ukreniti. In tako so v raznih deželah nastajale posojilnice, ki so dajale potrebni na posodo denar proti zastavi premičnih. V začetku so pravzaprav bile to ustanove bogatov, ki so v ta namen zapustili primerno volilo, s katerim je bilo moč pomagati revežem z brezobrestnim posojilom, da se jim ni bilo treba zatekati k odurom. O značaju teh posojilnic se najbolje pričla ime, ki je v naših krajih v rabi: «Monte di Pietà». Prva zastavljalnica v Italiji je bila ustanovljena že leta 1462. v Perugini. V Korpu jo je ustanovil občinski svet marca 1550, v Trstu 1631, a v Piranu 3 leta pozneje. Te zastavljalnice so za posojila zahtevale 6-odstotne obresti. Vendar pa so prenehale delovati zaradi vojn in drugih nadlog. Na novo jih je ustanovila avstrijska vlada. Avstrijski cesar Jožef I. je 14. marca 1707. leta podpisal patent, s katerim je bila ustanovljena zastavljalnica na Dunaju, ki je bila prva

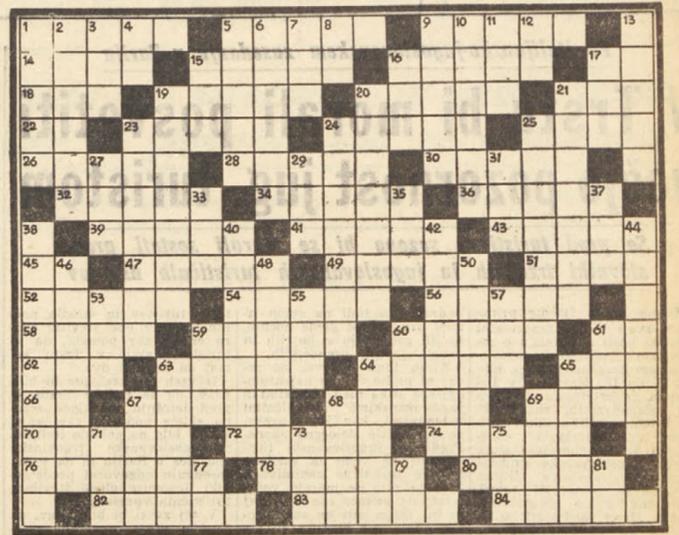
Posojila proti zastavi premičnih ali nepremičnih so poznali že v davnih časih. Dolžnik z zastavljenim predmetom, ki je vselej vreden kot posojilo, jamči upniku, da bo posojeni nem čas in v dogovorjenih pogoji. Po navdi so zasebni upniki grdo izkoristili stisko revežev in so jim zaračunavali velike obresti. Ravnali so z reveži tako neumisljeno, da so marsikateroga spravili na beraško palico. Te vrste odiranje je bilo že tako razširjeno, da je bila oblast prisiljena nekaj ukreniti. In tako so v raznih deželah nastajale posojilnice, ki so dajale potrebni na posodo denar proti zastavi premičnih. V začetku so pravzaprav bile to ustanove bogatov, ki so v ta namen zapustili primerno volilo, s katerim je bilo moč pomagati revežem z brezobrestnim posojilom, da se jim ni bilo treba zatekati k odurom. O značaju teh posojilnic se najbolje pričla ime, ki je v naših krajih v rabi: «Monte di Pietà». Prva zastavljalnica v Italiji je bila ustanovljena že leta 1462. v Perugini. V Korpu jo je ustanovil občinski svet marca 1550, v Trstu 1631, a v Piranu 3 leta pozneje. Te zastavljalnice so za posojila zahtevale 6-odstotne obresti. Vendar pa so prenehale delovati zaradi vojn in drugih nadlog. Na novo jih je ustanovila avstrijska vlada. Avstrijski cesar Jožef I. je 14. marca 1707. leta podpisal patent, s katerim je bila ustanovljena zastavljalnica na Dunaju, ki je bila prva

Poslojje tržske zastavljalnice

iz naših krajev

KRIŽANKA

BESEDE POMEMILJO:
VODORAVNO: 1. rezultat sštevanja, 5. čistoča, 9. tuje žensko ime, 14. del telesa, 15. vrstni števnik, 16. tujska za vozovnico, vstopnico, zemljevid, 17. tako se izgovarja priimek znanega angleškega pisatelja Shawa, 18. števnik, 19. pravila, iskana, 20. pripovedi (pesmi), v katerih nastopajo živali, 21. otok v Jadranskem morju, 22. ako, 23. tuje ime, 24. žensko ime, 25. bajselovna ustanovitelja starodavnega mesta ob obali severne Afrike Kartagine, 26. športnik, 28. največje filmsko odlikovanje, 30. kovinska šibika, 32. reka v Sibiriji, 34. število, 36. možko ime, 39. pogumen, hraber, 41. reč, predmet, 43. slovenski števnik, 45. začetnici priimka in psevdonima slovenskega pisatelja, 46. žival, 47. živalski zob, 49. siražar, 51. sirovec, 52. pasemski, piemenski, 54. delovna obleka, 56. goran nad Vipavsko dolino, 58. prav tak, 59. poljski sadež, 60. država v Afriki, 61. osebni zaimek, 62. podoba, 63. glavno mesto evropske države, 64. mesto in pokrajina v severni Afriki, 65. igličasto drevo, 66. avtomobilska krovica za Dansko, 67. prvi grški filozof prirode, 68. del sukinja, 69. jo uporabljajo smučarji, da jim smučerji drsijo, 70. glavno mesto Liechtensteina, 72. izredno zanimiv, privlačen (romani), 74. del trsta, 76. pregled nazivov in imen, 78. vod, ja pomembne arabske države, 80. heroj, 82. vrsta melone, 83. tuje možko ime, 84. daljnjak.

NAVPIČNO: 1. vrsta ambalaže, 2. vrsta umetniških pesmi, 3. del glave, 4. znak za tantski, 5. priletno, 6. novoteta, 7. otroški naziv za očeta, 8. znak za galij, 9. najstarejši prebivalci Španije, 10. Verdijevega opera, 11. skrajni konci celin, 12. kazalni zaimek, 13. gorovje nad Splitom, 15. jeza, bes, 16. oziralni zaimek, 17. mestece v Sremu, 19. bogat, ima dosti denarja, 20. igličasto drevo, 21. poln življenjskih sil, 23. možko ime (pomanjševalnica), 24. zaradi, 25. rentabilen, 27. krovica za ljudska republika Slovenija, 29. očet, je, 31. tri enake črke, 33. naziv za žival pisane barve, 35. isje, 37. nekdanji ruski vladar, 38. izredno hiter, 40. izredno utrudljiv, 42. človek, ki vse preračuna, 44. poročilo, 46. tajim, ne priznam, 48. načrtan, upodobljen, 50. možko ime, 53. ribiška potrebščina, 55. vodna naprava, 57. naselje, 59. poganjek, 60. češki skladatelj, 61. odrasel možki, 63. mesto v Istri, 64. indijanski plemski znak, 65. žitrodna pokrajina v Vojvodini, 67. morske ribe, 68. vrsta rastline; franža, 69. bajselovna jed, 71. sorodnik, 73. dvojica, 75. zid, 77. dve različni črki, 79. grška črka, 81. oziralni zaimek.

RESITEV KRIZANKE
IZ PREJŠNJE STEVILKE
VODORAVNO: 1. Meštrovič, 8. plamenica, 16. kresen, 17. premik, 18. led, 19. praven, 20. Prater, 21. sila, 22. plov, 23. evran, 24. Pirin, 25. raven, 26. smešen, 27. Marina, 28. Aken, 29. slepec, 30. Berija, 31. vat, 32. kvašen, 33. Soraja, 35. OM, 36. hripav, 37. balada, 38. ko, 39. trezen, 40. tepena, 41. dom, 42. obronek, 44. korito, 45. zalo, 46. trapez, 47. konici, 48. Savel, 49. Kamen, 50. domača, 51. živine, 52. imam, 53. kosilo, 54. bariton, 55. Cer, 56. črteži, 57. doneti, 58. en, 59. matematičarka, 60. se.

NAVPIČNO: 1. mi, 2. Skrobot, 3. traven, 4. reven, 5. osem, 6. ven, 7. in, 8. pravec, 9. leten, 10. amen, 11. mir, 12. ek, 13. Ilirija, 14. celina, 15. Adana, 17. prašen, 19. plakan, 20. prepelj, 21. Sirija, 22. pravokotnica, 23. zmešan, 24. parada, 26. slepek, 27. Merano, 29. svizec, 30. baleti, 32. kretnem, 33. sapica, 34. gomole, 36. hropcem, 37. berilo, 38. koleno, 39. travar, 40. tonaliti, 41. daviti, 43. Bremen, 44. Kozmiza, 45. zavita, 47. kosom, 48. sirez, 50. dote, 51. žanz, 53. krt, 54. boa, 56. ča, 57. dč.

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov izključeni iz dveh sodnijskih komisij

Protestno pismo predsedniku prizivnega sodišča - Da ne bo trpel ugled sodišča, naj se zadeva čim hitreje in na pravičen način uredi

Huda krivica se je spet zgodila našim kmetom: čeprav je vsem znano — od vlada generalnega komisarja do zadnjega uslužbenca na prefekturi — da je večina kmetov na Tržaškem slovenske narodnosti in da so v veliki večini vpisani bodisi v Kmečki zvezi bodisi v Zvezi malih posestnikov, so bili predstavniki teh organizacij izključeni iz sodnijskih komisij za reševanje kmetijskih sporov.

V teh komisijah zastopa kmete in ena organizacija, in sicer Pokrajinska zveza neposrednih obdelovalcev iz Ul. Romena 20, ki si je na ta način preskrbela nov monopol — tokrat na sodišču.

Diskriminacija predsednika prizivnega sodišča v Trstu je več kot očitna. Najprej je poslal Kmečki zvezi in Zvezi malih posestnikov pismo, v katerem sta bili obe organizaciji pozva-

ni, da predložita nekaj imen za sestavo komisij, potem pa se je na to po domače rečeno poživžgal in sestavi komisijo oziroma komisiji iz predstavnikov bonomijanske organizacije.

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sta tako očitno nastopili ter skušali najprej zadevo razčistiti na sodišču samem. Med drugim sta zahtevali za sprejem pri sedanjem predsedniku prizivnega sodišča dr. Palermu, a ta ni hotel sprejeti tajnika obeh organizacij, češ da je član komisij predlagal oziroma imenoval njegov predhodnik dr. Casoli.

Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov sta tedaj naslovili predsedniku tržaškega prizivnega sodišča pismo, v katerem protestirata zaradi tega diskriminacijskega odnosa ter zahtevata, da se v sodnijsko komisijo in komisijo

pri prizivnem sodišču imenujejo tudi predstavniki obeh omenjenih organizacij. Doslej se obe organizaciji še nista prejele odgovora.

Ob tej novi diskriminaciji moramo poudariti pristransko zadržanje oblasti in celo sodišča do demokratičnih organizacij, tembolj v primeru, ko gre za avtonomno ustanovo, ki deluje pod geslom, da je »pravica za vse enaka!« Zato ne moremo mirno prejeti tako očitnega diskriminacijskega dejanja v škodo dveh kmečkih strokovnih organizacij, ki prav v tem trenutku posredujeja v reševanju številnih sporov med najemniki in gospodarji.

Izražamo željo in prepričanje, da se bo zadeva mirno in v najkrajšem času uredila, in sicer v smislu zahtev obeh prizadetih organizacij. Mislimo namreč, da drugače niti ne more bi-

Ob 30-letnici uglasitve vaških zvonov v Boljuncu

V torek, 31. t. m. praznuje Boljunc tridesetletnico, odkar so v zvoniku zapeli novi zvonovi. Saj je vsem znano, da je stara Avstrija v prvi svetovni vojni pobrala iz vseh zvonikov zvonove, da je iz njih delala topove. V vsakem zvoniku je ostal le po en zvon. Po prvi vojni je poteklo mnogo let, preden so v posestvenih zvonikih zapeli novi zvonovi, in tako je bilo tudi v Boljuncu. Potrebno je bilo mnogo prizadevanj marseškega. Takrat je bilo drugače. O marsejskem so se vaščani med seboj pogovorili in sklenili, da booo izvršili. Če je bilo potrebno, so v ta namen zbirali tudi denarne prispevke. Tako je bilo tudi z zvonovi. Takrat je bil v vasi župan Jože Zobeč, po domače Roko. Ko so bili prispevki zbrani (nekaj je dala občina), so bili zvonovi naročeni in na dan 31. januarja 1931 so novi zvonovi prijetno donele in ubrano prvič pozdravili vaščane ter odmevali daleč po vsem Bregu. Zvonovi so med seboj dobro uglasili in imajo izredno prijeten ton.

Ta primer vaške sloge in skupnega dela naj bi bil za

BAZOVICA

«Primorski dnevnik» je pred leti že pisal o naši ambulanci INAM ter poročal, da je zlasti čakalnica nekaj nemogočega. V tej letni dobi pa prihaja to še posebno do izražaja na hodniku čakalnice, ki je bilo pred dnevi kar 64 ljudi, ki so čakali na zdravnika!

Menda ni v vsej tržaški okolici tako obupne ambulancije kot je naša. Zato ponavljamo zahtevo, ki smo jo izrekli že pred leti: INAM naj poskrbi za novo ambulanto, ali pa naj se odloči za prosti izbirni zdravnika.

Pripomniti moramo še, da pridejo v našo ambulanto INAM ljudje ne samo iz Bazovice, temveč tudi iz Padrič in Gropade

IZ KRIŽA

Letos smo deležni kar treh kmetijskih tečajev. Prvega (14-dnevnega) sta priredili KZ in ZMP in smo ga zaključili v soboto 21. t. m. Bil je kratek. A tudi v tem času nam je inženir tov. Grgič, strokovnjak v vinarstvu, dal dober nauk za bolj umno in bolj uspešno vinogradništvo in kletarstvo, kar je med seboj tesno povezano. Ker nam je za količino in kakovost pridelka, so slušatelji postavljali različna vprašanja na katera je predavatelj jasno odgovoril. Videli smo, da kot tržaški rojak dobro pozna naše vinarske razmere, vrline in hibe, oziroma pomanjkljivosti v vinarski stroki. A prav tako važno in za uspeh pouka pomembno je tudi dejstvo, da nas pozna tudi kot ljudj in ve, kako je treba z nami občeati, se pravi z domačo, preprosto in vsa komur dostopno besedo pojasniti to in ono, kar zaleže veliki bolj kot knjižno pojasnilo. Zato smo bili s tečajem zadovoljni in smo vsi obiskovalci tečaja (okrog 50) obžalovali, da je bil tako kratek.

Potem se je začel drugi tečaj kmetijskega nadzorništv. Seveda smo temu za to hvaležni. Se mnogo bolj pa bi nam nadzorništv ustrezalo, če bi se tečaj vršil v našem je-

Nabavite si štiri koristne knjige založbe «Kmečka knjižna zbirka»

Kmečka knjižna zbirka je, tud letos razposlala svojim naročnikom štiri tepe knjige. Tako se ta zbirka že desetletno urka v skupino ustanov, ki redno vsako leto izdajajo kolektar in še nekaj knjig. Jasno je, da so pri Kmečki knjižni zbirki knjige izbrane — kolikor gre za strokovni del zbirke — v skladu z namenom same ustanove.

Omenimo najprej Kmečki kolektar za leto 1961. Uredila sta ga Matevž Hacc (našim bralcem dobro znan po svojih Komisarijskih zapisnikih, ki so v našem listu izhajali v podlistku) in Cvetko Kristan. Kot vsako leto združuje kolektar koristno z zabavnim. Poleg kmečko-strokovnih člankov imamo v njem tudi članek o Levstiku (ob 130-letnici rojstva), ki ga je napisal prof. Janez Logar, članek o Finžgarju (ob 90-letnici rojstva) članek o Tavčarju (ob 110-letnici rojstva), ki ga je napisala prof. dr. Marija Boršnik, in pa članek dr. Bratka Krefarni prispevki v prozi Ferdinanda, Janeza Petrovca in Matevža Haccia, pesmi pa so prispevali Marička Znidaršič, Janez Menart, Crtomir Simkovec in Jože Šmit. Nadaljnji prispevki v kolektarju posejajo na najraznovrstnejšo področje, ki pa morejo vedno zanimati naprednega kmetovalca. Gotovo bosta zanimala članka o Kmetijskem inštitutu Slovenije (F. Adamič) ter o inštitutu za gozdno in lesno gospodarstvo (inž. Bogdan Zagar). Čeprav je naš kranjski svet dokaj drugačen kot kake rodovine ravnine, bodo gotovo tudi naši kmetovalci radi prebrali zlasti članka o paši (inž. Jože Korosec) in o ozrežji živine za plene (inž. Mirko Feterle). Še razne strokovne članke so napisali inž. Janez Anton Šuštar, inž. Vlado Rešnjak, Beltrav, inž. Lojze Kerin, Tože Hajner, dr. Emil Ceferin in posvečena higieni (N. N.), zdravstvu (dr. Bogomir Marink), čevlarskemu vprašanju (Erna Mauer), Dr. Vladimir Slovenski akademiji znanosti in v industrijskem razvoju v Sloveniji, Matevž Hacc o ga ko A. Kristan pa o izobraževalnem delu na podeželju. Članek o Arici, enoem avetu, S., o jeurski energiji in o Mirjana Mihajlovič na prof. kolektarja je še nekaj zanimivih. Poleg opreme Makstata Ferka je v knjigi precej slik akad. slikarja Doreta Klemenca — Maja.

Nastajajoča knjiga — Nekatera vprašanja našega kmetijstva — bovia Kravčičeva ter poročila Jožeta Japelca se zanimiv prikaz. Nekaj uspehov našega kmetijstva v sliki in

besedi. Če bodo naši kmetovalci vzeli to knjigo v roke, se bodo ob marsikateri sliki začudili sprčo napredka kmetijstva v nekaterih predelih Slovenije.

Vsako leto izda Kmečka knjižna zbirka (prej se je imenovala založba Kmečka knjiga), tudi leposlovno delo. Letos je izdala ponatis Bekove zgodovinske povesti Umirajoči bog Triglat. Ponatis bodo gotovo zlasti veselni na Tolminskem, kjer se povest dogaja. S ponatisom je založba počastila pisateljstvo 70-letnico.

Končno imamo še IV. zvezek Zgodovine slovenskega naroda, ki jo piše Bogo Grafe-nauer. V tem zvezku je opisal dobo začasne obnove fevdalnega reda pod okriljem absolutne vlade vladarja ter nastajanja velikih premoženj od protireformacije do sredne XVIII. stoletja. Zalozbi je treba dati veličino priznanje za objavljanje tega dela, katerega prvi trije zvezki so izšli že v letih 1954, 1955 in 1956 in se tako s pričujočim zvezkom srečno nadaljuje.

Priporočamo nabavo knjig

S kmetijskega tečaja na Ploščku, ki sta ga organizirali Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov: tečaj obiskuje povprečno 55 domačinov, med katerimi je tudi precej mladine. Tečaj vodi inž. Josip Pečenko, ki predava o vino gradništvu in kletarstvu

Uspel kmetijski tečaj

Letos smo deležni kar treh kmetijskih tečajev. Prvega (14-dnevnega) sta priredili KZ in ZMP in smo ga zaključili v soboto 21. t. m. Bil je kratek. A tudi v tem času nam je inženir tov. Grgič, strokovnjak v vinarstvu, dal dober nauk za bolj umno in bolj uspešno vinogradništvo in kletarstvo, kar je med seboj tesno povezano. Ker nam je za količino in kakovost pridelka, so slušatelji postavljali različna vprašanja na katera je predavatelj jasno odgovoril. Videli smo, da kot tržaški rojak dobro pozna naše vinarske razmere, vrline in hibe, oziroma pomanjkljivosti v vinarski stroki. A prav tako važno in za uspeh pouka pomembno je tudi dejstvo, da nas pozna tudi kot ljudj in ve, kako je treba z nami občeati, se pravi z domačo, preprosto in vsa komur dostopno besedo pojasniti to in ono, kar zaleže veliki bolj kot knjižno pojasnilo. Zato smo bili s tečajem zadovoljni in smo vsi obiskovalci tečaja (okrog 50) obžalovali, da je bil tako kratek.

Potem se je začel drugi tečaj kmetijskega nadzorništv. Seveda smo temu za to hvaležni. Se mnogo bolj pa bi nam nadzorništv ustrezalo, če bi se tečaj vršil v našem je-

FRNETIČI

Pred dnevi so delavci podjetja SVEM začeli postavljati drogove in napeljavajo javno električno razsvetljavo. Od bloka do zadnje hiše v našem naselju bo postavljena 8 fluorescenčnih žarnic, tako da bo vse naselje dobro razsvetljeno.

Zelo smo zadovoljni, da je bilo vprašanje javne razsvetljave končno rešeno, vendar mislimo, da bo treba v bodočnosti pomisliti tudi na to, da bi osvetlili vsi cesti do bloka do Opčin. Cesta je izredno prometna, tako da bi zaslužila nekaj več pozornosti. Seveda ne mislimo, da bi to delo opravili danes ali jutri! Vendar pa smo prepričani, da se bo slej ali prej izkazalo kot nujno potrebno, zlasti če zaradi vedno večjega turističnega prometa.

CEROVLJE

Cerovčani smo se navezani na svojo zemljo in radi vladamo vanjo svojo silo. Radi bi si delo olajšali in dosegli večji gospodarski uspeh. Vidimo, da kljub prizadevanjem na starem ved ne gre. A ni lahko se izmuzniti iz te zage. Za to so pri nas slabi pogoji, in to ne toliko v manj rodovitni zemlji, kolikor v njeni razkosanosti in v nizko racionalnem ter nesmotnem izkoriščanju; to poslednje zahteva večjo kmetijsko izobrazbo, ki pa nam kot učiti vsem drugim kmetom manjka. Upamo, da bo v Zgoniku kaj kmalu otvorena kmetijska šola, ki naj vzgoji mladino in duhu naprednega kmetovanja, če že nismo bili tega deležni starejši gospodarji.

Slabo vreme nam je preprečilo mansikatero delo in tudi setev ozimice. Če bo vreme dopuščalo, bomo to izvršili v tem ali naslednjem mesecu. Izkušnja kaže, da je dobro ob setvi gnojiti s kakim dušičnatim umetnim gnojem, ker s tem pospešimo spomladansko rast rastlin. Na vsakih 100 kv. m posevka potrosimo po pol kg euęa ali drugega solitra (apneni nitrat, čiški nitrat ali amonijev nitrat).

Kar se tiče naših poti, o katerih smo že večkrat pisali, upamo, da bo nova občinska uprava to upoštevala.

BOLJUNEC

Najprej vest, ki zadeva naš kmetovalec oziroma njegovega lastnika: zvedeli smo namreč, da namerava lastnik kamnoloma kupiti zemljišče pri kalu na «Tupoljeha, kjer bi urenil naprave za kuhanje asfalta. Novica se je hitro razširila po vasi in vzbudila splošno ogorčenje: kmetje se namreč zavedajo, da bi kuhanje asfalta povzročilo neznošen smrad in pepel bi uničeval bližnje travnike ter vinograde.

Zato smo vsi odločno proti načrtom lastnika kamnoloma. To je tudi razumljivo, kajti vsi se zavedamo, kako škodljivo bi imeli. Lastnik je že večkrat skušal dobiti primeren prostor za ureditve svojega načrta, a doslej mu ni šlo po sreči. Upamo, da tudi tokrat ne.

Potem pa še nekaj vesti o pripravah za pusta. Prihod-

Kako skrbimo pozimi za sobne rastline

Mnoge naše bralke se zanimajo za vzgojo sobnih lončnic in za dela naša domačina vrta. Zato bomo kdaj pa kdaj prinašali kratke članke tudi s tega področja.

Za uspešno gojitev sobnih rastlin moramo vsaj približno poznati njihovo razvojno stopnjo. Najvažnejša so tale obdobja: obdobje mladolostnega razvoja, obdobje rasti in obdobje dozorevanja. V vsakem posameznem obdobju posega potreba po hranilnih snoveh, svetlobi, toploti in vodi. ki v glavnem vplivajo na rast. Tenkočuten občutek za te potrebe je najboljša osnova za gojenje in uspeh pri gojitvi sobnih rastlin. Pri nekaterih rastlinah se posamezna razvojna obdobja tako ostro ločijo med seboj, da jih brez bojazni lahko gojimo kar po kolektarju. Semkaj sodijo predvsem rastline, ki potrebujejo za normalen razvoj daljše ali krajše obdobje mirovanja (amarilisi, majnica, hortenzija, kakteje, sadno drevice, okrasne trajnice). Med sobnimi rastlinami so mnoge tudi take, pri katerih si ta obdobja slede z neopaznimi spremembami (asparagus, ciklame, primule, begonije, gloksinije in lesnate lončnice). Pri teh pa je gnojenje bolj zahtovano. V splošno pa vsem rastlinam najbolj gnojimo v obdobju rasti.

Če si izmed zgoraj navedenih rastlin ogledamo asparagus, ki je že od nekdaj zelo priljubljena okrasna rastlina, bomo ugotovili, da je v obdobju najbujnejše rasti od aprila do junija. Zato ga zalivamo v 14-dnevih presledkih s hranilnim zalivkom, si-

cer pa po potrebi z vodo. Posebno mu ugaia razredeni kurjek, ker vsebuje mnogo dušika in fosforja. Bolj higiensni gnojilo je nitrofoskalk, ki ga raztopimo v vodi (2 grama na en liter) in s to raztopino zalivamo asparagus. Poimzi se dobro počuti v hladnem prostoru in ni prav nič občutljiv, če ne oobisluamo raznih ugotovitev, da asparagus nimamo esrečne roke zato, ker ga ne zalivamo z milnico in ne gnojimo s cigaretnim pepelom in podobno. Srečne v tem ogledu imenujemo lahko kvečjemu tiste, ki imajo svetla stanovanjska, ker svetloba poleg zraka in hranilnih snovi odločilno veliko ne rasi rastlin. Asparagus je nekoliko občutljiv za prepih in pogosto spreminjanje prostora. Presajamo ga marca in to samo tako dolgo, da doseže lonček približno 15 cm premera, nato pa asparagus samo zalivamo s hranilnimi zalivki. Za presajanje vzamemo mešanico dobre kompostnice, listnate zemlje in ruševke v razmerju 2,5:1:0,5. Listavka je najboljša iz bučkovega lesa, ruševka pa je zemlja iz travne ruše, ki je bogata s hranilnimi snovmi. Če je nimamo doma, vzamemo navadno vrtno zemljo. — Pozimi naj asparagus počiva. V toplih sobah poganja dolge, bele in pretegnjene poganjke, ki se zaradi pomanjkanja svetlobe slabo razvijajo. Ker slabijo rastlino, jih brez usmiljenja vse porežemo. Sele od aprila naprej, ko smo ga že nekajkrat pognojili, razvijajo močne in dolge poganjke, ki so ponos naštetih prijateljev orasnih rastlin na Slovenskem.

ne, ki zimujejo v kleti. Vrt zdaj počiva. Napačno bi bilo, če bi šele proti koncu februarja, ko bomo spet morali na vrt misliti, koliko in kakšnega semena potrebujemo in kje ga bomo nabavili. Zdej moramo izdelati načrt za spomladanske setve in takoj nabaviti potrebno seme. Lahko pa uporabimo tudi seme, ki je ostalo od lanske ali celo predlanske setve. Pri tem moramo vedeti, kako dolgo ohranijo posamezne zelenjadnice še dobro in zanesljivo kalivost. Korenček, peteršilj, zelena, špinaca, solata dobro kalijo samo dve leti; grah, fižol, čebula, pesa, redkev, por, paradiznik in paprika tri leta; zelence (zelje, ohrovt, kolerabica, cvetača) štiri leta; kumare in buče pa celo šest in več let. Februarja se lahko sejemo nagelne, papriko in zeleno v zabojčke v hladni sobi, korenček, solato in špinaco pa na plano. Morda nam bo zima prekrizala načrte v zgodnji pomladi, toda s tem ne smemo računati.

BORŠT

Posebnih novic iz naše vasi ni. Omenimo naj le pomanjkljivost električne napeljave, ki nikakor ne odgovarja. Prejšnji teden se je dvakrat zgodilo, da smo zvečer, in sicer med 20. in 21. uro ostali v stanovanjih brez luči. Ne vemo, kaj je temu vzrok.

Omeniti moramo tudi, da se ob nevihtah marsikdaj zgodi, da ostanemo brez luči. Mislimo si, da je temu kriva slaba napeljava.

DOLINA

Središče naše vasi je že nekaj časa razkopano in tudi promet se odvijal le v eno smer. Temu so vzrok dela za ureditev kanalizacije, ki so bila nujno potrebna. Namesto prejšnjih primitivnih odtokov jarkov polagajo sedaj okroge cementne cevi, tako da bo odtok zajamčen.

PRAPROT

Je vredno zabeležiti prvo osmico v naši občini, oziroma na spodnjem Krasu, v letošnjem letu. V soboto 21. t. m. je obesil bršljanovo vejo Hilarij Zidaric, Osmico so takoj oblegali številni gostje. Kot kaže, bo nastavljen vino kma, ju special.

Občni zbor Pogrebnega društva v Bazovici

Člani odbora Pogrebnega društva v Bazovici na nedeljskem obnem zboru v Preslovi gostilni

Preteklo nedeljo je bil v Bazovici redni letni občni zbor domačega Pogrebnega in podpornega društva, ki šteje nad 200 članov. V odsotnosti obolenega predsednika Rafaela Kocjana je občni zbor vodil podpredsednik Mirko Križman,

Pogled na člane Pogrebnega društva, ki prisostvujejo obnemu zboru

PORTRETI TEDNA

GUY PERILLAT Je letos v izredni formi in neprekosljiv. V vseh treh klasičnih tekmovanjih letošnje zimske sezone je zasedel prvo mesto in njegovo ime bo vpisano v zlato knjigo zmagovalcev Lauberhorn, Hahnenkamm in tekmovanja v Megevu.

TRAUDL HECHER ima komaj 17 let, a njeno ime je že znano po vsem svetu in se posebno v smučarskih krogi. Avstrijka je na vseh ženskih tekmovanjih, ki se jih je udeležila do sedaj, zmagala in pustila za seboj odlično Nemko Heidi Bieblova.

LARS OLSSON Je po poklicu gozdar. To njegovo delo je na Švedskem precej naporno in moč mora precej del svojih poti prevoziti na smučkah. S tem pa Olsson trenira in uspeh ni izostal. V teku na 15 km v okviru tekmovanja za pokal Kurikkala in za pokal deželne svete doline Aosta je Olsson precej prijetljivo zmagal in dokazal, da je trenutno najmočnejši v tej naporni panogi.

SPORT SPORT SPORT X SPORT

Zadnje kolo prvega dela prvenstva B lige

Le malo je upanja na večjo jasnost

V Trstu popravljalni izpit dveh «degradirancev»

Naše prognoze za prejšnjo nedeljo so se uresničile samo na pol. OZO Mantova je s tesno zmago nad Sambenedettese obdržala vodstvo, toda neposredno za njenim hrbtom se je ustvarila še večja gneča, ki je po vsej verjetnosti tudi prihodnja kola ne bodo tako zlahka razvozljala. To pa niti ni vse. Zaradi pomanjkanja prostih terminov še vedno niso bile odigrane zaostale tekme tako, da niti Mantova ni varna na svojem vodilnem položaju, ker jo lahko prehitita Monza oz. Como, dohiti pa Palermo.

18. kolo pa ni zagostilo položaja samo na vrhu, temveč tudi v sredini lestvice, kjer je med šestostoplasticami Venezio in predpredzadnjim Catanzarom samo 5 točk razlike. To pa v praktični pomeni, da razen Brescia in Marzotta nobena od teh sredinskih enajstoric še ni dokončno izločena iz borbe za napredovanje v A ligo.

Ravno to dejstvo daje vsakemu nadaljnjemu kolu prvenstva vedno večjo privlačnost, obenem pa odpira vrata v vedno večjo negotovost.

Pogledimo kakšne možnosti se odpirajo z današnjim 19. oz. zaključnim kolom prvega dela prvenstva.

Glede na to, da ima Mantova od vseh prvostoplastic najstarijo edina prednost domačega igrišča, bi se zdelo, da ji — vsaj trenutno — primata ne more ogroziti nobena druga. Njen nasprotnik bo Reggiana, kar seveda pomeni, da bo borba zelo trda, saj je Reggiana ena najboljših solidnih enajstoric prvenstva, kar je lahko na svoji koži občutila zadnjo nedeljo tudi visokih ambicij Alessandria.

Vsi neposredni nasledovalci Mantove igrali so tujih tleh, vendar pa imata Simmenthal Monza in Como to srečo, da igrajo proti zadnjemu v lestvici Bresciji in Marzotti. Besedico sreča smo namenjamo dati v navednice, kajti v nogometu se posebno odlično izkazujejo vseh prvostoplastic.

PRIJATELJSKI NOGOMET
Trgovska premagala gimnazijo 2:1 (0:1)

V petek popoldne se je na igrišču pri Sv. Ivanu nogometni enajstoric Trgovske akademije spoprijela z mešanim moštvo realne in klasične gimnazije. Zmagali so prvi z rezultatom 2:1, potem ko so bili gimnazijci v prvem polčasu v vodstvu z 1:0.

Kor že pove rezultat premoč igralcev Trgovske akademije ni bila tako velika kot se je v začetku pričakovalo. Gimnazijci so se namreč dobro branili in so večkrat s hitrimi protinapadi resno ogrožali vrata nasprotnikov. Prvi gol je padel v 27. po zaslugi Orja, ki je z neubranljivim strelom presenetil Seza.

«Trgovci» so prišli do izenačenja šele v 19. drugega polčasa, ko je Rjavac preigral dva nasprotna branilca in je poslal žogo v kot vrat. Deset minut kasneje pa je moštvo Trgovske akademije doseglo drugi gol. Sodnik je namreč prisodil enajstmetrovko, katero je Krapež spremenil v doselek.

Enajstoricista igrali v naslednjih postavah:
Trgovska: Seražin, Pertot D., Kozman (Sorč), Krapež, Pertot R., Jakin, Pahor, Kufner, Sin, Rjavac, Škrk in Šmolak. Realna - klasična: Neuhart, Širk, Zivec, Drašič, Svrtina, Antonini, Košta, Morpurgo, Orel, Vanja in Iskra.

ATLETIKA
BEOGRAD, 28. — V izbirnem teku najboljših jugoslovanskih tradicionalcev za nastop na tradiciionalnem krosu «Martina» v Bruslju je zmagal Celjan Vlačič s časom 34:25,5 (proga je bila dolga 10.000 m) pred Mihaličem 34:27,0, Bogumovicem 34:34,5, Svrtinčičem (vsi Partizan) 34:52,0 itd. Prvi trije bodo nastopili v Bruslju.

Košarkarsko prvenstvo v vseh ligah

Zopet miren dan za vodilne ekipe

Danes v Trstu ženski derby Julia-Hausbrandt

Ze začetek povratnega dela košarkarskega prvenstva je pokazal, da se je razmerje sil v prvi moški ligi v marsikateri smeri spremenilo. Trojica vodilnih sicer še vedno uspešno zaključuje srečanja na sporedu, a njihova premoč ni več tako izrazita kot v prvem delu prvenstva.

Razlika med prvimi tremi in petorko ekip, ki jim sledijo, se iz tedna do tedna krči, pa čeprav to gre še vedno počasi. Vse kaže, da letos ne bo moč govoriti o izenačenosti in da bodo za naslov odločili medsebojni spopadi med Ignisom, Virtusom in Simmenthalom. Upamo pa, da bo v prihodnjem prvenstvu bolj zanimivo in da se bo za častni stol prvega v lestvici potegovalo več ekip kot v letošnjem.

Pa poglejmo raje kaj nam nudi nedeljski spored. Trije sveževilki bodo verjetno še enkrat potrdili svojo premoč. Virtus bo sprelj v goste Petrarco in klub prizadevanju padovanskih igralcev bo gotovo odnesel obroke in si takole obdobju pripravi položaj na vrhu. Ignis bodo obiskali igralci Stelle Azzurre iz Rima in čeprav so prišli v Rimu, kjer se bosta spoprijeli Lazio in Gira. To srečanje bo za obe ekipe odlične važnosti. Z zmago bi se namreč Gira iznebila skrbni v zvezi z izpadom, medtem ko bi bil podoben za Lazio še obupnejši.

V Pesaru pa bo šlo za četrto mesto. Biella bo prišla gostovat in ker sta si petorki pre-

cej enakovredni, je težko predvideti komu bo pripadla zmaga. Tudi Livorno je na prehpu in prav zato bi mu zmaga nad današnjimi gosti precej koristila.

Tudi žensko prvenstvo A lige bo zopet v polnem razmahu. V Trstu bomo imeli danes samo srečanje Julia-Hausbrandt, ki bo moralo biti zanimivo in predvsem tudi napeto predvsem zaradi vprašanja, če se bo ekipi Hausbrandt posrečilo spraviti na kolena nasprotnice in s tem okusiti slastko prve zmagave. V tem kolu je tudi rezultat dvojboja med UCIS iz Benetk in Udinese ogrožen: vprašanje je samo kakšna bo razlika v koših.

Osrednja točka sporeda B skupine moške A — lige bo v Gorici, kjer bo domači derby med Slogom in Goriziano. Slednja ekipa je trenutno v vodstvu in če ga bo hotela še nadalje obdržati, bo morala posebno danes napeti vse sile. Tržaški Don Bosco že preži na prvo mesto, ki pa je odvisno od uspeha ali neuspeha Goriziano. Tržačani so namreč že gotovi zmagati, ker današnji nasprotnik iz Ravenna ne bi smel biti pretirno oreh za domačine.

NAMIZNI TENIS

Tržaški predstavnik v glavnem odboru GITEt

Po 15. letih neurejenega stanja v italijanski namiznoteniški zvezi je končno prišlo do skupščine vseh včlanjenih društev. Do sedaj je zvezo GITEt vodil komisar Gino Civi, katerega je imenovala italijanska teniška zveza.

Na skupščini so izbrali trije člani, ki so nato izvedli predstaviteljske razgovore s predstavniki včlanjenih društev. Za predsednika so izvolili Filipa Dragotto, za podpredsednika pa Amedea Salerna in Giusta Meruzija. Prvič je bil tako izvoljen v odbor tudi tržaški predstavnik Mezzuzzi, ki je bil dolgo časa komisar te zveze za Trst, Gorico in Videm.

Sprememba v vodstvu GITEt bo imela svoj odmev tudi v našem mestu, kjer se bodo morali v bližnji prihodnosti sestati predstavniki včlanjenih društev in izvoliti pokrajinski odbor.

Evropsko prvenstvo v umetnem drsanju

Francoz Giletti ponovno zmagal

Med ženskami vodi po obveznih figurah sedanja prvakinja Holandka Dijkstra

BERLIN, 28. — Francoz Alain Giletti je ponovno obdržal naslov evropskega prvaka v umetnem drsanju. Njegova zmaga ni bila nikoli v dvomu. Posebej v prostih figurah je bil Giletti popoln in je vse vaje izpeljal brez najmanjše pogrške.

Njegov rojak Calmat, ki je zasedel drugo mesto, je bil vselej precej netočen. Zelo verjetno je bil živčen zaradi odličnega nastopa njegovega direktnega tekmeca Nemca Schnelldorferja. Italijan Giordano Abbonati, ki je bil s svojimi 12 leti najmlajši tekmovalce, je med tekmovalcem pokazal, da ima možnost za razvoj.

Uradna lestvica prvih treh je naslednja:
1. Alain Giletti (Fr.) 1.708,4 točke.
2. Alain Calmat (Fr.) 1.630,85 točke.
3. Manfred Schnelldorfer (Zah. Nem.) 1.630,50 točke.
Tudi ženske tekmovalke v umetnem drsanju so končale prvi del prvenstva. Po končanem sevanju, je bil v prvem dnevu zmagala Montija in Rigionija.

CORTINA, D'AMPEZZO, 28. — V prvem dnevu tekmovanja za italijansko prvenstvo v dvoesežnem bobu je zmagala domača ekipa Montija-Rigionija. Rigionija, ki je prvi privozi na cilj s precejšnjim naskokom. Zmagovalcem so podarili zaradi njegovega najboljšega časa dneva trofejo Rex. Med tekmovalce je bilo več nezgod in nekaj tekmovalcev je moralo v bolnišnico. Tehnični rezultati prvenstva obeh kategorij so naslednji:
1. KATEGORIJA:
1. Monti-Rigionija (Bob Cortina) 1'20"13, 1'19"37 — 2'40"
2. Don Pedro-De Lorenzo (Cristallo) 2'42"3;
3. Zardini-Della Torre (Cristallo) 2'43"94.
2. KATEGORIJA:
1. Gasperi-Rescino (Aer. kateri se menita.

«Ah da,» je rekla potem. «Je res podobna Giocondi, gospodična Verdiera.» A je zaverovana v Don Juana, ki je po kdo več kakem klavrnem naključju padel v to zakotno gnezdo in kateri je zdaj opazil pogled, ki je zaslanjano uprt vanj.
Ko je klavir utihnil, je videl zmrdovanje Isabellinih ustnic in šel je k nji.
«Dovolite?»
«Nisem jaz kriva, da je prav ob meni sedež prost.» A koža ob obeh se je nabrala v gubice, ki dokazujejo kakor prehod ironičnega nasmeška.
«Narobe, prav je tako.»
«Prav je samo to, kar je ščegetojčje.» In pristavila je cigareto k ustom. «Kar je razburljivo.»
«Ne vem, kaj bi bilo bolj razburljivo ko razum.»
«Pri ženski? Nedvomno premer čez prsi.»
«Da. A igra ne velja, če je premer možgan sorazmerno izrecno premajhna.»
«Pranje marmje.»
Približala se je postarna bolničarka; s sklonjeno slavo ji brblja na uho.

Ko bi vrgla stran naočnike in se drugače počesala, bi njeno lice ne bilo tako napačno, si misli; pa tiste gube ob ustnicah da bi omilila, saj so tam samo zaradi ne-negnega jedrega reznaja. Potem je pogledala Arlette. Sedel zraven Marie in ta hip, tako v družbi z Isabelle, je videl vsa otročja in nedrarska, in on zaradi nje prav tako nezrel in nemogoč. In ve, da je greh, če jo primerja z razočarano štridesetletno žensko; zaveda se, da je tudi Arlette razumna; a občutek je tu in preveč odtenkov ga sestavlja, da bi se ga mogoč kar tako rešiti. Takrat je opazil njeno roko. V treje sedijo, ona in Marie vsaka na eni strani, nočni čuvar na drugi. In smejejo se. Arlette je najbolj zanosno z razklenjenimi vrstama drobnih zob in z otro-

Zmagoslavje pravice

(Nadaljevanje s 3. strani)

brez usmiljenja ubil svojo rodno mater. Farmarjev obraz se je spajal od jeze, nemoči in želje po osveti.

«Ti, Viktor, si ogaben lažnivec!» je zavpil Mike z močnim glasom. Skočil je z odra, pograbil težek naslonjač iz hrastovine in ga moriško zavil nad Viktorjevo glavo.

«Mike, oh, Mike!» je zastokala Dolores, preglasivši hrup v dvoranah.

«Povej, resnico, Viktor,» je vpil Mike, zaripel v obraz kakor opeka, spačenih ust, v kateri so se blesteli beli zobje, zmeden do blaznosti; prvič v življenju je človeškemu bitju grozil z nasiljem. «Tako reci!»

«Stal je kakor sama Pravica, oborožen s težkim stolom, žile so mu plale v krepkih podlahtih, stol pa je podhrleval visoko nad Viktorjevo glavo v velikanskih, vozličastih pesteh; rokavi na stranskih, napetih udih so mu skorajda razpokali. «Tako, Viktor!»

«Pilot!» je zavpil sodnik. «Spustite ta stola!»

Viktor je sedel kakor okamenel in oči je v nemem strahu upiral v stol, ki mu je visel nad glavo.

«Pilot!» je zavpil sodnik, zaradi tega si utegnete za služiti zapor!» in resno, toda brez moči je s pestjo tresnil po mizi. «Ne pozabite, da ste na sodišču!»

«Viktor?» je nadaljeval Mike. «Tako odgovori, prosim te!»

«Nisem,» je zavrčel Viktor in se zvil na sedežu. V nesmiselnih obrambi si je z rokama zakril oči. «Nisem ti plačal, Nisem!»

«Pilot!» je zavpil sodnik, eto ni noben dokaz!»

«Lagal si,» je neizprosno nadaljeval Mike, «še dalje držeč stol nad Viktorjevo glavo kakor sekuro.»

«Mike, oh, Mike,» je stokala Dolores.

«Tisto ni bila moja zamisla,» je zajela Viktor.

«Bog naj mi sodi. Če sem sam prišel na to misel, Predlagal mi je: je Alfred Lotti, on in Johnny. Pod vplivom pokvarjenih ljudi sem, Mike, za božjo voljo, nikar me ne ubij, prosim,» je rekel Mike. Meni namenu to nikoli ne bi padlo v glavo, oprosti mi, oprosti!»

«Guinness!» je pozval sodnik zraven pa dovolil, da se dogajalo takšne stvari? Čemu kar ne ukreneš?»

«Naj ga ubijem?» je dejal Guinness. «Ali želite, naj ustrelim tožileca?»

«Molči,» je dejal sodnik. Guinness je skomignil z rameni in se smejljivo obrnil spet k odru.

«Lagal si?» je vprašal Mike z nizkim, potrpežljivim glasom.

«Lagal sem,» je zalpil Viktor.

Mike je z veličastno hladnokrvnostjo spustil stol na tleh in se vrnil na svoje mesto. S širokim nasmeškom se je obrnil k sodniku. «Tako torej,» je dejal.

«Kaj menite,» je vzkliznil sodnik, «ali obstoji kakršenkoli razum razlog, da vas ne bi mogel zapreti?»

Viktor se je oddahnil na odru in si brisal solze v kolkavom. «To prazen je rečal sodnik, ene nameravam upoštevati kot dokaz. Mi tu kajle smo sodišče v Lillu, v Združenih državah Amerike Ne ukvarjamo se s špansko inkvizicijo, gospod Pilot!»

«A?» je vprašal Mike in skrivlil vrat.

«Obstoje določena pravila,» je nadaljeval sodnik hlasno s povišanim glasom, «kateri je potrebno, po občaji, spoštovati. Ni v navadi, gospod Pilot,» je dejal za jedljivo, ede pridemo do kaznov tako, da bi prišli gor, češ da mu boste s stolom razlivali glavo.»

«Toda sicer ne bi govoril resnice,» je preprosto povedal Mike.

«sko prešerno vzdignjeno glavo. Njena majhna dlan pa počiva na Michelovem stegnu. Ne samo na oblini, ki jo tako polna, da izginja črta na hlačah; na mestu, kjer se stegno poveša v trikotnik, ki je že korak, v topleni gnezdu kakor roka triletne hčerke.

«Vročje je,» je rekel in vstal.

«Ples vas bo ohladil,» je rekla Isabelle.

A zdaj prešlih njeno ironijo. Cutt, kakš je njegov nasmešek prisiljen. In stoji pred Arlette in Michelom, ki bi skrbel pred tujimi pogledi njeno roko, a zdi se mu, da jo je Isabelle že opazila in že v tudi za njegovo zdravo. Hkrati je, ko da ni nič nevarno, če Isabelle ve, ampak skoraj nekako v pomoč in v zaslonbo. In želi si, da se spet oglasi klavir, da bi njegovi zvočni prebudihi njeno dlan iz dremanja v tistem zatišju. Obenem je zaskrbljen, da se njemu prsti ne bi sami od sebe razgibali na tistem mestu.

Tedaj so na sredo spet plesali. A stopil je pred Isabelle.

«Ne,» je rekla, «šuhe polenovke ne skačejo več.» In prizgala si je cigareto.

«Zavarovana sem proti vsem skušnjavam.» In napr banchi čelo, medtem ko se ji oči zložijo za lečami.

Tako je šel k Marie.

«Ukradem ti ga,» je rekla Marie Arlette.

«Nič ne bo žalostna za to.» Bil je spročen, ker je glas klavirja vzdrnil njeno dlan. Zaradi občutka nevarnosti. Ona je tam in on je tu, ločen od nje. Ne more ga spraviti iz ravnosti, sodi jo in presoja in ne more pustiti, da bi molila svoje mišne prste v njegov svet.

«O, jaz pa mislim, da bo.»

«Bila je židane volje že takrat, ko mene ni bilo.»

«Zdaj ste hudobni.»

«Morda.»

«Pa ste zares,» je med smehom rekla.

Se nadaljuje

Smučarsko tekmovanje za pokal Kurikkala

Premoč Italijanov med juniorji in poljskih smučark med ženskami

V prvi skupini je zmagal Franco Nones, v drugi pa Biegunova

COGNE, 28. — Italijanski juniorski smučarski tekalci so danes prevladovali v tekmovanju za pokal Kurikkala in so zasedli vsa tri prva mesta v lestvici za ta pokal. Edini, ki se je vmešal med Italijane, je Poljak Karpel, ki je v splošnem plasmanu zasedel tretje mesto. To pa ne bo prišlo v poštev za pokal Kurikkala, ker Poljak ne pripada selpski državi.

Prvo mesto je proti vsakemu pričakovanju zasedel 17-letni Franco Nones, ki je puštil za seboj favorita Maria Bacherja. Slednji je bilohal za bronikolom, zaradi česar ni razpolagal v vsemi svojih silah in je prišel na cilj le 6" za zmagovalcem. Za tretjim Poljakom Karpelom so se uvrstili še štiri Italijanci, medtem ko je bil najboljši Nemec Wiesler osmi, najboljši Francoz Poirot pa deseti.

Po juniorskem teku se je začelo tekmovanje žensk vedno na 10 kilometrov dolgi progi. To tekmovanje pa ni veljalo za končno lestvico Kurikkala. Med ženskami je prevladovala Poljska, ki je zasedla prvi dve mesti pred Nemčijo, medtem ko je še Italija morala zadovoljiti pri zasluhah Astegianove, Guajalah, Rebulazeve, Barrele in Cadringerjeve s četrtem, petim, osmim, devetim in desetim mestom.

Tehnični rezultati so naslednji:
JUNIORJI
1. NONES (I) 37'42", 2. Bacher (I) 37'48", 3. Karpel (P) 37'58", 4. Vieria (I) 38'03", 5. Della Mea (I) 38'22", 6. Savina (I) 38'28", 7. Bernardi (I) 38'29", 8. Wiesler (N) 39'49", 9. Staszer (P) 39'51", 10. Poirot (F) 39'57".

ŽENSKA
1. Biegun (P) 47'56", 2. Czerniawska (P) z zaostankom 33", 3. Blas-Szech (N) 2'09", 4. Astegiana (I) 2'31", 5. Guajala (I) 3'44", 6. Ludwig (A) 3'57", 7. van Salis (S) 3'58", 8. Rebulaz (I) 4'28", 9. Barrel (I) 8'04", 10. Cadringer (I) 8'32".

Prvenstvo v dvoesežnem bobu
V prvem dnevu zmagala Montija in Rigionija

CORTINA, D'AMPEZZO, 28. — V prvem dnevu tekmovanja za italijansko prvenstvo v dvoesežnem bobu je zmagala domača ekipa Montija-Rigionija, ki je prvi privozi na cilj s precejšnjim naskokom. Zmagovalcem so podarili zaradi njegovega najboljšega časa dneva trofejo Rex. Med tekmovalce je bilo več nezgod in nekaj tekmovalcev je moralo v bolnišnico. Tehnični rezultati prvenstva obeh kategorij so naslednji:

1. KATEGORIJA:
1. Monti-Rigionija (Bob Cortina) 1'20"13, 1'19"37 — 2'40"
2. Don Pedro-De Lorenzo (Cristallo) 2'42"3;
3. Zardini-Della Torre (Cristallo) 2'43"94.
2. KATEGORIJA:
1. Gasperi-Rescino (Aer. ko je bila tretja favoritinja za zmago Nemka Heidi Biebl. Rezultati ženskega tekmovanja v splošni naslednji:
1. TRAUDL HECHER (Avstrija) 2'07"
2. Madeline Bochatay (Francija) 2'08"
3. Heidi Biebl (Nemčija) 2'08"25;
4. Gertsch (Sv.) 2'18"37;
5. Faissinger (Avst.) 2'10"98;
6. Gertsch (Avst.) 2'11"87;
7. Riva (It.) in Marguerite Leduc (Fr.) 2'11"27;
8. Anne Marie Leduc (Fr.) 2'11"27.

TRIDENT, 28. — Za smučarsko tekmovanje «Tre-3», ki bo od 3. do 5. februarja, so Avstrijci že prijavili ekipo, ki jo bo vodil njihov najmočnejši smučar Gerhard Nennig. V moštvo bodo še Dergans Klaus, Schaller Helmut, Schaffinger Gottfried, Faissinger Georg, Boeck Rudolf, Kueber Walter, Dietrich Walter, Walch Peter in Schwarzwann Alois.

Tudi v spustu zmagala Hecherjeva

Bieblova šele tretja

SAINT GERVAIS, 28. — Traudl Hecherjeva je zmagala v ženskem kriteriju tudi v spustu in tako ponovila uspeh, ki ga je pred dvema dnevnoma dosegla v slalomu.

Drugo mesto je tokrat pripadlo mladi Francozinja Madeleine Bochatayevi, medtem ko je bila tretja favoritinja za zmago Nemka Heidi Biebl. Rezultati ženskega tekmovanja v splošni naslednji:

1. TRAUDL HECHER (Avstrija) 2'07"
2. Madeline Bochatay (Francija) 2'08"
3. Heidi Biebl (Nemčija) 2'08"25;
4. Gertsch (Sv.) 2'18"37;
5. Faissinger (Avst.) 2'10"98;
6. Gertsch (Avst.) 2'11"87;
7. Riva (It.) in Marguerite Leduc (Fr.) 2'11"27;
8. Anne Marie Leduc (Fr.) 2'11"27.

TRIDENT, 28. — Za smučarsko tekmovanje «Tre-3», ki bo od 3. do 5. februarja, so Avstrijci že prijavili ekipo, ki jo bo vodil njihov najmočnejši smučar Gerhard Nennig. V moštvo bodo še Dergans Klaus, Schaller Helmut, Schaffinger Gottfried, Faissinger Georg, Boeck Rudolf, Kueber Walter, Dietrich Walter, Walch Peter in Schwarzwann Alois.

Opozorilo športni mladini

Za vpis v atletski odtsek in tudi za pojasnila kakor tudi za sprejem novih članov bo član vodstva Boru uradovale vsak ponedeljek od 19.30 do 21. ure na sedežu športnega združenja, Ul. Montecchi 6, III. nadst.

ko je rusi od nKotina. Zaposlena je v laboratoriju, kjer ima za tovariša predvsem Kochov bacil. Nato plavalosi nočni čuvar s širokim obrazom in stereotipnim smehljajem; bon diable, bi rekla Arlette.

«A gospoda Michela poznaj,»
«Lahko bi počel kaj pametnejšega, namesto da ob svetiljuče z žepno lučjo speče moške,» je rekla Isabelle, in njene oči, ko da ne gledajo nikogar in so, na pol zaprte, ločene od vsega za debelimi lečami.

Drugi se smejejo, Michel pa pravi: «Služba je služba,» in je v zadregi kot vsi preprosti možki ob napadih rezkih žensk.

«A saj on išče samo tiste, ki jih ni,» je rekel Igor Suban.

«Še slabše,» je ko sama sebe mrmra Isabelle. Tedaj se je spet oglašil klavir in Arlette je prišla Igorja za roko.

«Dovolite,» je rekel.

«Ko da druge dni koga vprašata za dovoljenje,» je rekla Isabelle.

«Presneto je kisl.»

«Da, a je zmeraj in z vsemi takšna. Zelo mi je všeč.»

«Razumem,» je rekel. In si misli, da je pravzaprav Isabelino razpoloženje je najbližje njegovim občutkom, samo da je ona pristna in dosledna v svoji jedkosti. Opazoval je pisalke. Nekaj obrazov je mladih, tu in tam je kateri celo srčkan. Tista plavaloska, na primer, z Giocondinim licem brez njenega nasmeška. Drugim pa je videti, da so pravkar slekle bele predpasnike in snele bele peče z glave, ko da ima vsaka podoba v belem obsebi; in ta mešanica dvojnih prikazni daje vsta ponaredbi. Kakor takrat, ko se v ženskem zavodu dekleta preobčlove. Da igrajo možko vlogo. Možki pa ni veljiko. Vsi poznani, razen tistega, ki pleše z Giocondo.

«Nova pridobitev?»

«Da. Uradnik.»

«A z Giocondo je videti, da se dobro razume.»

«S kom?»

«Ne sledi pogovoru, z očmi je na plešči dvojici, o